

***Statistiek
gemeentebegrotingen
2004***

herziene versie

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2003–2004	= 2003 tot en met 2004
2003/2004	= het gemiddelde over de jaren 2003 tot en met 2004
2003/'04	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2003 en eindigend in 2004
1993/'94–2003/'04	= boekjaar enzovoort, 1993/'94 tot en met 2003/'04

In geval van afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som der opgetelde getallen.

Verbeterde cijfers in staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ Voorburg

Druk

Centraal Bureau voor de Statistiek
Facilitair bedrijf

Omslagontwerp

WAT ontwerpers, Utrecht

Inlichtingen

Tel.: 0900 0227 (€ 0,50 per minuut)
Fax: (045) 570 62 68
E-mail: infoservice@cbs.nl

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl

Internet

www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek,
Voorburg/Heerlen, 2004.
Bronvermelding is verplicht.
Vereenvoudiging voor eigen gebruik of
intern gebruik is toegestaan.

Prijzen zijn incl. administratie- en
verzendkosten.
Prijs: € 15,50
Kengetal: R-7 (herz.)
ISBN 903572829 7
CBS-Productnummer: 0322404020

Centraal Bureau voor de Statistiek

Inhoud

Samenvatting	4
1. Inleiding	7
1.1 Algemeen	7
1.2 Statistieken gemeentefinanciën	7
1.3 Aansluiting voorgaande publicatie	8
1.4 Statistische methodiek	8
2. Toelichting op de tabellen	9
2.1 Algemeen	9
2.2 Deel 1: Nederlandserie	9
2.2.1 Tabel 1.1	9
2.2.2 Tabel 1.2	9
2.3 Delen 2, 3, 4 en 5 : Grootteklasse-, Provincie-, Coropgebieden- en Woonruimtegroepenserie	9
Staten	
1. Lasten, baten en saldo per hoofdfunctie	5
2. Samenhang statistieken gemeentefinanciën	8
3. Aantal gemeenten en inwoners in Nederland per 1 januari, naar grootteklassen	10
4. Aantal gemeenten en inwoners in Nederland per 1 januari, naar provincies	10
Grafieken	
1. Beleidsterreinen van de gemeente (hoofdfuncities)	5
Tabellen	
1.1 Lasten, baten en saldo per functie, 2004	11
1.2 Begrote opbrengsten van gemeentelijke heffingen	13
2.1.1 Lasten, baten en saldo per functie, naar grootteklassen, 2004	14
2.1.2 Lasten per hoofdfunctie, naar grootteklassen	19
2.2 Begrote opbrengsten van gemeentelijke heffingen, naar grootteklassen	20
3.1.1 Lasten, baten en saldo per functie, naar provincies, 2004	21
3.1.2 Lasten per hoofdfunctie, naar provincies	26
3.2 Begrote opbrengsten van gemeentelijke heffingen, naar provincies	27
4.1 Lasten, baten en saldo per hoofdfunctie, naar Coropgebieden, 2004	28
4.2 Begrote opbrengsten van gemeentelijke heffingen, naar Coropgebieden	30
5.1.1 Lasten, baten en saldo per functie, naar woonruimtegroepen, 2004	32
5.1.2 Lasten per hoofdfunctie, naar woonruimtegroepen	37
5.2 Begrote opbrengsten van gemeentelijke heffingen, naar woonruimte- groepen	38
Andere publicaties met gegevens t.a.v. overheidsfinanciën die voor de gebruikers van deze statistiek van belang kunnen zijn	39

Samenvatting

Deze publicatie is een herziene versie van de Statistiek gemeentebegrotingen 2004. Na het verschijnen van deze statistiek zijn fouten in de gegevens geconstateerd. Deze fouten waren van een zodanige omvang dat een herdruk noodzakelijk werd geacht. De veranderingen die nu zijn aangebracht hebben uitsluitend betrekking op de baten en lasten per functie. De tabellen met gegevens over de gemeentelijke heffingen zijn onveranderd.

De wijzigingen betreffen hoofdzakelijk de uitgaven op het beleidsterrein (hoofdfuncie) 'Financiering en algemene dekkingsmiddelen'. Hier bleken op grote schaal interne verrekeningen en doorbelasting van kapitaal-lasten te zijn geboekt, waardoor dubbeltellingen zijn ontstaan. Op de functie 'Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar' zijn financieringslasten en -baten ten onrechte bruto verantwoord en op de functies 'Algemene lasten en baten' en 'Saldo van kostenplaatsen' blijken doorrekeningen van interne gemeentelijke diensten ten onrechte bruto te zijn opgenomen. Door nader onderzoek konden deze dubbeltellingen worden verwijderd, waardoor de inkomsten en uitgaven met bijna 2 miljard euro zijn afgenomen. Verder zijn geringe bedragen verschoven naar enkele andere (hoofd)functies. De uiteindelijke saldi per functie (baten -/- lasten) zijn vrijwel ongewijzigd gebleven.

Deze publicatie geeft de uitkomsten van een onderzoek naar de gemeentebegrotingen over 2004.

Het onderzoek richt zich met name op de lasten en baten per beleidsterrein van de gemeenten en op de opbrengst van de gemeentelijke heffingen.

In totaal zijn van 474 van de 483 Nederlandse gemeenten de begrotingen bewerkt. Gegevens van ontbrekende begrotingen zijn door het CBS ingeschat op basis van het voorgaande jaar. In de meeste gevallen zijn de gegevens afkomstig uit de zogenaamde primitieve begrotingen, dat wil zeggen de begrotingsvoorstellen zoals deze aan de raad zijn aangeboden. Niet in alle gevallen was duidelijk of het bronmateriaal betrekking had op primitieve of reeds door de raad vastgestelde begrotingen.

Met ingang van 2004 gelden nieuwe administratieve regels voor de begroting en de financiële verslaglegging van gemeenten. De invoering van deze regels heeft gevolgen voor de aansluiting van de in deze publicatie weergegeven uitkomsten met eerder gepubliceerde cijfers. Zo zijn de lasten en baten per functie in 2004 niet vergelijkbaar met voorgaande jaren door een gewijzigde functie-indeling, maar vooral door een andere behandeling van onttrekkingen en toevoegingen aan reserves. Met ingang van 2004 verantwoorden gemeenten de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves niet meer als onderdeel van de exploitatie op de betreffende beleidsterreinen. Gemeenten

bepalen voortaan eerst het saldo van de exploitatierekening en boeken vervolgens alle mutaties in de reserves als resultaatbestemming op de hoofdfuncie Financiering en algemene dekkingsmiddelen. Daarnaast hebben wijzigingen in de BTW-registratie plaatsgevonden. Uitgaven worden voortaan exclusief BTW op de diverse beleidsterreinen verantwoord waardoor het lastentotaal afneemt.

Gemeenten hanteren in hun administratie het baten- en lastenstelsel. In deze samenvatting wordt echter veelvuldig de term uitgaven gebruikt om verwarring te voorkomen met de door gemeenten aan burgers en bedrijven opgelegde lasten (de gemeentelijke heffingen).

Groei gemeentelijke uitgaven vertraagt

De begrote gemeentelijke uitgaven groeien in 2004 met 1,9 procent tot 44,4 miljard euro. Deze groei is kleiner dan in voorgaande jaren. Van 2000 tot en met 2003 stegen de gemeentelijke uitgaven jaarlijks met 6 à 7 procent, onder meer door de uitbreiding van het gemeentelijke takenpakket. De lage groei wordt deels verklaard door enkele grote privatiseringen. Zonder deze privatiseringen zou de uitgavenstijging uitkomen op 2,9 procent.

In dit groeicijfer zijn de toevoegingen aan reserves en een eventueel voordelig saldo (na bestemming) begrepen. Met ingang van begrotingsjaar 2004 worden de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves niet meer op de diverse functies verantwoord, maar wordt eerst het saldo van baten en lasten vóór resultaatbestemming bepaald, waarna een aparte functie is gecreëerd voor onttrekkingen en toevoegingen aan reserves. Vervolgens wordt het saldo ná bestemming bepaald. Het lastentotaal dat hieruit volgt – inclusief een eventueel voordelig saldo na bestemming – is vergelijkbaar met het lastentotaal van voorgaande jaren.

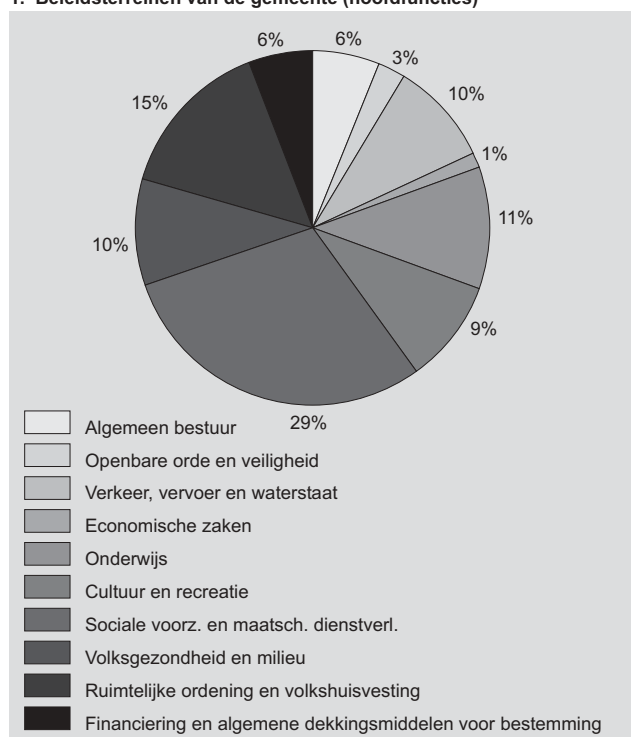
De invoering van het BTW-compensatiefonds (BCF), waarbij gemeenten gecompenseerd worden voor betaalde BTW die zij als overheid niet terug kunnen vorderen, heeft tot gevolg dat lasten exclusief compensabele BTW in de begroting worden opgenomen. Dit heeft op een aantal beleidsterreinen lagere lasten tot gevolg. Het BCF wordt gevuld door de benodigde middelen te onttrekken aan het Gemeentefonds, waardoor aan de inkomstenkant een overeenkomstige daling zichtbaar is in de algemene uitkering. Hoewel het BTW-compensatiefonds al op 1 januari 2003 in werking is getreden, zijn de gevolgen nu pas zichtbaar in de statistiek. De meeste gemeenten hebben in 2003 gebruik gemaakt van een overgangsregeling en de begroting inclusief compensabele BTW opgesteld. Omwille van de vergelijkbaarheid heeft het CBS de begrotingscijfers van de overige gemeenten aangepast. Vanaf het begrotingsjaar 2004 wordt verondersteld dat alle gemeenten de begroting exclusief compensabele BTW presenteren. In deze publicatie worden de lasten per functie in 2003 weergegeven inclusief BTW, de lasten in 2004 zijn exclusief BTW.

Staat 1
Lasten, baten en saldo per hoofdfunctie

	Lasten		Baten		Saldo	
	2003	2004	2003	2004	2003	2004
<i>mln euro</i>						
Algemeen bestuur	2 577	2 596	477	426	-2 100	-2 170
Openbare orde en veiligheid	970	1 087	117	128	-853	-959
Verkeer, vervoer en waterstaat	4 632	4 144	2 397	1 888	-2 235	-2 255
Economische zaken	644	588	590	517	-54	-71
Onderwijs	4 890	4 907	3 166	3 049	-1 723	-1 859
Cultuur en recreatie	3 878	4 052	644	673	-3 234	-3 379
Sociale voorz. en maatsch. dienstverl.	12 422	12 945	8 178	8 512	-4 244	-4 434
Volksgesondheid en milieu	4 123	4 177	3 046	3 224	-1 078	-953
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	6 479	6 414	5 741	5 772	-738	-641
Financiering en algemene dekkingsmiddelen (na bestemming)	2 959	3 479	19 218	20 201	16 259	16 722
Totaal-generaal (na bestemming)	43 573	44 389	43 573	44 389	0	0

Bron: CBS.

1. Beleidsterreinen van de gemeente (hoofdfuncties)

Van alle hoofdbeleidsterreinen (exclusief Financiering en algemene dekkingsmiddelen) stijgen de uitgaven aan Openbare orde en veiligheid gemiddeld het meest. De begrote lasten op deze hoofdfunctie nemen met 13 procent toe tot 1,1 miljard euro. Hiervan is 0,9 miljard euro bestemd voor brandweer en rampenbestrijding, 10 procent meer dan in 2003. De overige uitgaven voor openbare orde en veiligheid stijgen zelfs met ruim 24 procent. Rotterdam neemt hierbij een opvallende plaats in. Van de landelijke stijging met 214 miljoen neemt deze gemeente eenderde voor z'n rekening. Met 42 euro per inwoner staat Rotterdam op de vierde plaats. Alleen in Zijpe, Tiel en Vlieland zijn de uitgaven per inwoner hoger. De stijging van de uitgaven in Rotterdam met 24 euro per inwoner wordt slechts overtroffen door Nuenen en Cuijk.

De invloed van de wijzigingen in de verwerking van de BTW en van de mutaties in reserves zijn vooral merkbaar op beleidsterreinen (functies) waar investeringen in vaste activa een grote rol spelen, zoals bij Verkeer, vervoer en waterstaat en bij Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. Omdat ook vaste activa exclusief BTW zijn gewaardeerd, worden ook de jaarlijkse afschrijvings- en rentelasten lager.

De verzelfstandiging van het Rotterdamse havenbedrijf en van het openbaarvervoerbedrijf in Utrecht leiden tot lagere lasten binnen de hoofdfunctie Verkeer, vervoer en waterstaat. Deze twee privatiseringen zorgen voor een daling van de uitgaven met 0,4 miljard euro.

Ook de hoofdfunctie Economische zaken vertoont een daling. De oorzaken hiervan zijn gevarieerd.

De totale uitgaven voor onderwijs veranderen nauwelijks. Dit landelijk gegeven is echter de optelsom van grote toegenomen en afnamen bij individuele gemeenten. Afnamen worden vaak veroorzaakt doordat scholen een private bestuursvorm krijgen. De Rijksbijdragen worden dan doorgesluist naar de scholen en veel gemeenten salderen (ten onrechte) deze financiële stroom in hun begroting.

De uitgaven voor Cultuur en recreatie stijgen met ruim 4 procent. De stijging vindt vooral plaats op het terrein van de sport (inclusief sportterreinen). Landelijk groeien de uitgaven hiervoor met meer dan 10 procent.

De uitgaven voor Financiering en algemene dekkingsmiddelen stijgen fors. Het gaat bij dit beleidsterrein om de kosten van geldleningen en andere kosten die niet aan de diverse beleidsterreinen kunnen worden toegerekend. Verder worden op dit beleidsterrein de algemene inkomsten, zoals inkomsten uit gemeentelijke belastingen, de algemene uitkering van het Rijk en dergelijke geboekt.

Tegenover de uitgavenstijging staat een vergelijkbare toename van de inkomsten. De stijging wordt grotendeels veroorzaakt door de nieuwe boekhoudregels. Daardoor verschuift een deel van de uitgaven en inkomsten op de verschillende beleidsterreinen naar 'Financiering en algemene dekkingsmiddelen'. Op de totale uitgaven en inkomsten van de gemeente heeft dit geen invloed.

Heffingen stijgen

De opbrengst van de gemeentelijke heffingen groeit met 6,5 procent tot 7,0 miljard euro. Dit groeipercentage is vergelijkbaar met eerdere jaren. Ook de ontwikkeling van de belangrijkste gemeentelijke heffing, de onroerende-zaakbelasting (OZB), is nog even sterk als andere jaren. De voorgenomen wijzigingen in de OZB (afschaffing van de OZB voor gebruikers van woningen en maximering van de overige OZB-tarieven) lijkt nog geen invloed te hebben op de ontwikkeling van deze heffing.

In de nieuwe administratieve voorschriften zijn voor de opbrengst van veel gemeentelijke heffingen afzonderlijke functies gecreëerd. Dit heeft tot gevolg dat sommige heffingen beter worden waargenomen. De grote stijgingen in de statistiek van de roerende-ruimtebelasting (+ 14%) en reclamebelasting (+ 58%) zijn hiervan het gevolg. Omgekeerd zorgt de nieuwe regelgeving voor een matiging in de groei van de parkeerbelasting. Enkele gemeenten maken onderscheid tussen parkeerbelasting in de openbare ruimte en privaatrechtelijke betalingen bij afgesloten parkeerterreinen of -garages. Waar nadere informatie

ontbrak werden in het verleden ook de privaatrechtelijke betalingen op de betreffende functie als belasting-opbrengst beschouwd. Uit praktische overwegingen worden met ingang van 2004 nog slechts die heffingen waargenomen, die in de nieuwe functie-indeling afzonderlijk zijn opgenomen. Dit heeft tot gevolg dat enkele kleinere heffingen niet meer worden waargenomen. Het betreft de marktgelden, begrafenisrechten en de gemakkelikheden-retributie.

De groei van de precariobelasting - de belasting op gebruik van gemeentegrond - wordt deels veroorzaakt doordat enkele gemeenten energie- en waterleidingbedrijven willen aanslaan voor het hebben van leidingen onder de gemeentegrond. Of deze extra opbrengst inderdaad gerealiseerd zal worden, hangt onder meer af van bezwaar- en beroepsprocedures die gevoerd gaan worden.

De opbrengst van de baatbelasting neemt al enkele jaren achtereen af. Blijkbaar neemt de populariteit af van dit fiscale instrument om een bijdrage voor gemeentelijke voorzieningen op te leggen aan degenen die erbij gebaat zijn.

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Deze publicatie geeft de uitkomsten van een onderzoek naar de gemeentebegrotingen over 2004.

De gegevens van dit onderzoek zijn ook beschikbaar in StatLine, de on line databank van het CBS op Internet. In StatLine is statistische informatie beschikbaar in de vorm van tabellen, teksten, kaarten en grafieken. StatLine bevat tevens tijdreeksen over vele maatschappelijke en economische onderwerpen, over de regio en de conjunctuur. StatLine kan direct benaderd worden via <http://statline.cbs.nl>, of via de website van het CBS: <http://www.cbs.nl>.

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de inhoud van deze statistiek. Allereerst wordt aandacht geschonken aan de plaats van de Statistiek gemeentebegrotingen in het stelsel van gemeentefinanciën. Vervolgens aan de aansluiting op de voorgaande publicatie en tot slot aan de statistische methodiek.

1.2 Statistieken gemeentefinanciën

Het stelsel van statistieken van de gemeentefinanciën is erop gericht een systematisch overzicht te geven van de lasten en baten van de Nederlandse gemeenten. Tevens wordt beoogd inzicht te geven in de financiële structuur alsmede in de veranderingen hierin. De gemeenten zijn hierbij afgebakend in publiekrechtelijke zin. Dit houdt in dat inbegrepen zijn de afdelingen, diensten, commissies en bedrijven waarvan alle uitgaven en inkomsten als zodanig voorkomen in de begroting en rekening van baten en lasten.

Uitgesloten zijn privaatrechtelijke rechtspersonen zoals stichtingen en naamloze vennootschappen, ook als deze volledig gecontroleerd worden door de gemeenten (door vergoeding van de exploitatielasten via subsidies of door het bezit van het geplaatste aandelenkapitaal). Bovendien zijn buiten beschouwing gelaten samenwerkingsverbanden tussen gemeenten onderling of tussen gemeenten en andere rechtspersonen indien deze verbanden zijn opgericht op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen van 1 januari 1985 en een zelfstandige administratie hebben.

De statistieken gemeentefinanciën omvatten begroting-, kwartaal- en rekeninggegevens en worden samengesteld vanuit twee gezichtspunten: de administratieve invalshoek (opstellingen volgens de indelingen die de gemeenten zelf hanteren) en de macro-economische invalshoek (indelingen volgens de voorschriften van de Nationale rekeningen).

Begroting

De statistiek met de meest recente gegevens over de financiën van de gemeenten is de Statistiek gemeente-

begrotingen. Doel is zo vroeg mogelijk in het begrotingsjaar inzicht te verschaffen in omvang en samenstelling van de verwachte lasten en baten.

Voor de Statistiek gemeentebegrotingen worden de gegevens ontleend aan de begrotingen van in beginsel alle gemeenten. Aangezien hoge eisen worden gesteld aan het snel gereedkomen van de statistiek, wordt volstaan met gegevens die nauw aansluiten bij indelingen volgens de gemeentelijke administratieve voorschriften (met ingang van 2004 het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, BBV). In dit kader worden gegevens over functietotalen en gemeentelijke heffingen verzameld en geanalyseerd. De statistiek bevat dus uitsluitend functioneel-administratieve gegevens; extra bewerkingen om tot macro-economische gegevens te komen worden niet uitgevoerd. De uitkomsten van de statistiek komen in het begin van de verslagperiode beschikbaar.

Kwartaalgegevens

In 2001 is een kwartaalstatistiek opgestart in het kader van de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO). Deze wet stelt strenge eisen aan het financiële beleid van lagere overheden. In dat kader zijn decentrale overheden verplicht elk kwartaal financiële realisatiegegevens te leveren waarmee het CBS het EMU-saldo kan bepalen. Het CBS publiceert elk kwartaal de vorderingen en schulden van een vijftal overheidslagen: gemeenten, provincies, gemeenschappelijke regelingen, waterschappen en politieregio's. Doel is om kort na afloop van de verslagperiode inzicht te bieden in de ontwikkeling van het EMU-saldo. De gegevens voor deze statistiek worden verkregen door middel van een enquête en uit elektronisch aangeleverde data. De uitkomsten komen circa drie maanden na het verstrijken van de verslagperiode beschikbaar.

Vanaf 2004 geldt bovendien een Europese verplichting tot het samenstellen van kwartaalrapportages die een volledig beeld moeten geven van de lopende, kapitaal- en financiële transacties van alle overheden. De standen van de vorderingen en schulden vormen een onderdeel van deze rapportages. Om aan deze verplichting te kunnen voldoen heeft het CBS voor decentrale overheden het bureau KREDO (Kwaliteitsslag Rapportages EU Decentrale Overheden) in het leven geroepen. Deze nieuwe kwartaalstatistiek wordt door het CBS ontwikkeld op basis van de informatie die decentrale overheden volgens de nieuwe voorschriften moeten leveren.

Jaarrekening

De Statistiek gemeenterekningen is gebaseerd op een uitgebreide analyse van de gemeenterekningen. Dit houdt in dat in de eerste plaats alle lasten en baten die in de rekening voorkomen gepresenteerd worden volgens administratieve indelingen die bij de gemeenten gebruikelijk zijn (ontleend aan de van toepassing zijnde comptabiliteitsvoorschriften). Voorts vormt de beschrijving van de financiële ontwikkeling van gemeenten op basis van balansgegevens een zelfstandig onderdeel van de administratieve analyse van gemeenterekningen.

Deze administratieve gegevens worden vervolgens aangevuld, verder uitgesplitst, gewijzigd en opnieuw gerangschikt tot meer homogene groepen zoals nodig voor doeleinden van macro-economische analyse. De resulterende macro-economische gegevens voldoen aan internationaal gestandaardiseerde definities, waardoor ze vergelijkbaar en optelbaar zijn met overeenkomstige gegevens van andere overheden, van bedrijven en andere sectoren. Hierdoor kan bijvoorbeeld het gemeentelijke aandeel bepaald worden in de nationale totalen van loonsom, besparingen, investeringen en EMU-saldo. Daarnaast kan worden afgeleid in welke mate gemeenten beslag gelegd hebben op de beschikbaar gekomen goederen en diensten, alsmede in welke mate en in welke vorm gemeenten hebben bijgedragen aan de voortbrenging van collectieve voorzieningen.

Voor de Statistiek gemeenterekeningen worden de gegevens gebaseerd op een steekproef van de jaarrekeningen van gemeenten.

Mede als gevolg van het (tot dusver) laat beschikbaar komen van de jaarrekeningen, verschijnt de statistiek geruime tijd na het verstrijken van het verslagjaar (circa 20 maanden).

Samenhang

De samenhang tussen de drie statistieken die samen het stelsel van statistieken van gemeentefinanciën vormen is in staat 2 schematisch weergegeven.

Staat 2
Samenhang statistieken gemeentefinanciën

	Administratieve gegevens		Macro-economische gegevens
	Lasten/baten	Balans	
<i>Statistieken</i>			
Begroting	x	–	–
Kwartaal	–	x ¹⁾	x
Rekening	x	x	x

¹⁾ Alleen de vorderingen en schulden.

Bron: CBS.

1.3 Aansluiting voorgaande publicatie

De voorliggende statistiek is het vervolg op de 'Statistiek gemeentebegrotingen 2003'. Door de invoering van de nieuwe administratieve voorschriften is het niet mogelijk om lasten en baten in 2004 op functieniveau te vergelijken met voorgaande jaren. Enkele tabellen zijn hierdoor minder gedetailleerd dan in vorige publicaties het geval was.

1.4 Statistische methodiek

Zoals eerder opgemerkt, zijn de gegevens voor deze statistiek ontleend aan de gemeentebegrotingen met bijlagen en bijbehorende staten. Als bron hebben gediend opgaven door de gemeenten van baten en lasten per functie, waar nodig aangevuld met de begrotingen zoals die aan de gemeenteraad zijn aangeboden, de zogenaamde primitieve begrotingen. Waar mogelijk zijn eerdere CBS-ramingen vervangen door gegevens uit inmiddels beschikbaar gekomen begrotingen.

De verwerkte gegevens zijn niet altijd identiek aan de in de begrotingen vermelde gegevens. Door de in de praktijk voorkomende interpretatieverschillen tussen gemeenten bij de toepassing van de voorschriften, is enige standaardisatie noodzakelijk gebleken. De hiermee verband houdende afwijkingen van de begrotingen liggen in de sfeer van desaldering of juist saldering van lasten en baten. Saldi van baten en lasten zijn zo min mogelijk veranderd.

Voor het statistiekjaar 2004 zijn de begrotingen van 474 van de 483 Nederlandse gemeenten geanalyseerd; ontbrekende begrotingen zijn door het CBS geschat op basis van het voorgaande jaar en ontwikkelingen binnen de grootteklasse van de betreffende gemeenten.

2. Toelichting op de tabellen

2.1 Algemeen

De uitkomsten van de bewerking van de gemeentebegrotingen 2004 zijn weergegeven in de tabellen 1.1 t/m 5.2. Zoals is aangegeven in paragraaf 1.4 zijn deze resultaten verkregen uit opgave van de gemeenten of door overneming van gegevens uit de begroting en aanpassing hiervan, waar nodig en mogelijk, om ze tussen gemeenten vergelijkbaar en over gemeenten optelbaar te maken. Tot slot zijn de uitkomsten van de individuele gemeenten gesommeerd en aangevuld met bijschattingen voor gemeenten waarvan geen begroting beschikbaar was. De uitkomsten van de statistiek zijn gepresenteerd conform de indelingen in de begroting. De tabellenserie bestaat uit vijf verschillende delen:

1. Nederlandserie
2. Grootteklasseserie
3. Provincieserie
4. Coropgebiedenserie
5. Woonruimtegroepen

De tabellen van de Grootteklasse-, Provincie- en Coropgebiedenserie geven detailleringen van tabellen van de Nederlandserie. In de nummering van de tabellen zit de volgende systematiek. Het eerste cijfer correspondeert met één der bovenstaande delen. Het tweede cijfer van een tabel geeft aan of de tabel lasten (dan wel lasten, baten en saldo) per (hoofd)functie (1) of heffingsopbrengsten (2) bevat.

De tabel 1.2 bevat gegevens over een reeks van enkele jaren. De tabellen 2.1.2, 2.2, 3.1.2, 3.2, 4.2, 5.1.2 en 5.2 geven een vergelijking van de uitkomsten voor 2004 met die over 2003. De overige tabellen bevatten uitsluitend cijfers over 2004.

In het vervolg van dit hoofdstuk zullen de verschillende delen en tabellen worden toegelicht.

2.2 Deel 1: Nederlandserie

Dit deel van de tabellenserie geeft de uitkomsten voor totaal Nederland. De uitkomsten luiden in absolute bedragen. In het vervolg van deze paragraaf wordt verder ingegaan op elk van de tabellen van deel 1.

2.2.1 Tabel 1.1

Deze tabel geeft een functionele specificatie van de baten en lasten.

Van de functies zijn alleen de totale lasten, de totale baten en het saldo hiervan vermeld. De gepresenteerde functionele verbijzondering komt volledig overeen met de indeling volgens de Ministeriële regeling informatie voor derden, een uitvloeisel van het Besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies, dat met ingang van 2004 van kracht is. De functionele gegevens zijn gegroepeerd tot

hoofdfuncties. Van de hoofdfunctie Financiering en algemene dekkingsmiddelen worden twee totalen gegeven: het totaal vóór bestemming, dus exclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, en het totaal ná bestemming, inclusief mutaties in reserves. Op analoge wijze wordt een totaal-generaal voor én na bestemming in de tabel vermeld.

2.2.2 Tabel 1.2

In tabel 1.2 zijn de begrote opbrengsten vermeld van alle gemeentelijke belastingen ex artikel 220 tot en met 228 van de Gemeentewet en de belangrijkste retributies (rechten) ex artikel 229 van de Gemeentewet. De heffingsopbrengsten zijn bruto, dat wil zeggen vóór aftrek van Zalmsnip en kwijtschelding.

Van de vermelde belastingen en retributies behoeven de reinigingsrechten enige toelichting.

Tot de reinigingsrechten zijn tot en met 1998 gerekend de afvalstoffenheffing (huisvuil) en de reinigingsrechten (bedrijfsafval) maar ook de vergoeding voor het ophalen en verwerken van bedrijfsvuil in zakken, containers en vaten. In de onderzoeken vanaf 1999 is, in tegenstelling tot voorheen, onderscheid gemaakt tussen publiekrechtelijke en privaatrechtelijke heffingen voor afvalverwijdering en -verwerking. De heffingen voor afvoer en verwerking van huisvuil hebben een publiekrechtelijk karakter. Heffingen op bedrijfs- en aanverwant afval heeft een privaatrechtelijk karakter. Alleen de opbrengst van publiekrechtelijke uitvoering wordt vanaf 1999 meegenomen als heffing. Voor de cijfers m.b.t. afvalstoffenheffing en reinigingsrechten van 1999 zijn, om een zo goed mogelijk inzicht te krijgen in de ontwikkeling van 1999 op 2000, enkele aanpassingen gedaan. Als gevolg van de nieuwe administratieve regels, waarbij de gemeenten overzichten van lasten en baten per functie aanleveren, is het met ingang van 2004 niet meer mogelijk om onderscheid aan te brengen tussen publiek- en privaatrechtelijke betalingen door bedrijven. In beginsel wordt de heffingsopbrengst zoals opgegeven door de gemeente opgenomen in de statistiek.

Om dezelfde reden worden met ingang van 2004 niet meer waargenomen de begrafenisrechten, marktgelden en vermakelijkhedenbelasting.

2.3 Delen 2, 3, 4 en 5: Grootteklasse-, Provincie-, Coropgebieden- en Woonruimtegroepenserie

De delen 2, 3 en 4 geven de uitkomsten voor respectievelijk de grootteklassen naar inwoners, de provincies en de coropgebieden. De uitkomsten luiden in euro's per hoofd van de bevolking. De absolute uitkomsten per groep en voor het totaal van Nederland zijn hiertoe gedeeld door het bijbehorende aantal inwoners. Hierbij is het totaal aantal

inwoners van de betreffende groep of van Nederland aangehouden en niet het aantal inwoners van alleen die gemeenten waarin het bewuste gegeven voorkomt. Door het uitdrukken van de uitkomsten in bedragen per hoofd van de bevolking ontstaat vergelijkbaarheid tussen de verschillende groepen. In de tabellen 2.1.1 t/m 4.2 is gebruik gemaakt van de voorlopige inwoneraantallen per 1 januari 2004. De tabellen 2.1.2, 2.2, 3.1.2, 3.2 en 4.2 bevatten zowel gegevens over 2003 als over 2004.

Deel 5 geeft de uitkomsten voor de woonruimgroepen. Het aantal woonruimten is opgebouwd uit vier componenten, te weten: woningen, wooneenheden, woonwagens en

woonschepen. De uitkomsten luiden in euro's per woonruimte. In de tabellen 5.1 en 5.2 is gebruik gemaakt van voorlopige aantallen woonruimten per 1 januari 2004. Deze aantallen zijn uitsluitend gebruikt voor vergelijkingsdoeleinden. Ze hebben geen officieel karakter en worden daarom ook niet afzonderlijk vermeld.

Door gemeentelijke herindelingen en veranderingen in de bevolking kunnen wijzigingen ontstaan in de samenstelling van de inwonergroottesklassen. De staten 3 en 4 geven voor 2001 tot en met 2004 een overzicht van het aantal gemeenten en inwoners per 1 januari naar respectievelijk grootteklassen en provincies.

Staat 3
Aantal gemeenten en inwoners in Nederland per 1 januari, naar grootteklassen

	2001		2002		2003		2004	
	gemeenten	inwoners	gemeenten	inwoners	gemeenten	inwoners	gemeenten	inwoners
		<i>x 1 000</i>		<i>x 1 000</i>		<i>x 1 000</i>		<i>x 1 000</i>
<i>Grootteklasse naar inwonertal</i>								
250 000 en meer	4	2 032	4	2 054	4	2 059	4	2 075
150 000 tot 250 000	6	1 042	8	1 361	8	1 372	8	1 386
100 000 tot 150 000	15	1 882	13	1 595	13	1 608	13	1 620
50 000 tot 100 000	36	2 569	36	2 609	37	2 682	38	2 786
20 000 tot 50 000	174	5 250	175	5 328	177	5 403	174	5 360
10 000 tot 20 000	174	2 523	174	2 534	169	2 460	166	2 433
5 000 tot 10 000	80	633	73	578	68	542	68	540
minder dan 5 000	15	54	13	45	13	46	12	41
Totaal	504	15 983	496	16 103	489	16 172	483	16 241

Bron: CBS.

Staat 4
Aantal gemeenten en inwoners in Nederland per 1 januari, naar provincies

	2001		2002		2003		2004	
	gemeenten	inwoners	gemeenten	inwoners	gemeenten	inwoners	gemeenten	inwoners
		<i>x 1 000</i>		<i>x 1 000</i>		<i>x 1 000</i>		<i>x 1 000</i>
<i>Provincie</i>								
Groningen	25	566	25	570	25	573	25	574
Friesland	31	629	31	636	31	639	31	641
Drenthe	12	474	12	479	12	481	12	482
Overijssel	26	1 087	26	1 094	26	1 099	26	1 104
Flevoland	6	327	6	341	6	349	6	358
Gelderland	73	1 933	71	1 949	71	1 958	71	1 965
Utrecht	33	1 118	33	1 139	33	1 149	33	1 160
Noord-Holland	68	2 536	65	2 559	65	2 569	65	2 583
Zuid-Holland	95	3 422	92	3 425	91	3 436	86	3 448
Zeeland	17	375	17	377	13	378	13	379
Noord-Brabant	70	2 374	70	2 391	69	2 398	68	2 406
Limburg	48	1 143	48	1 143	47	1 143	47	1 140
Totaal	504	15 983	496	16 103	489	16 172	483	16 241

Bron: CBS.

Tabellen

Tabel 1.1
Lasten, baten en saldo per functie, 2004

	Lasten	Baten	Saldo
<i>mln euro</i>			
Algemeen bestuur			
Bestuursorganen	536	10	-526
Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders	1 310	204	-1 106
Burgerzaken	516	26	-490
Baten secretarieleges burgerzaken	-	180	180
Bestuurlijke samenwerking	94	5	-89
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(functie)	141	2	-139
Totaal	2 596	426	-2 170
Openbare orde en veiligheid			
Brandweer en rampenbestrijding	873	94	-779
Openbare orde en veiligheid	214	34	-180
Totaal	1 087	128	-959
Verkeer, vervoer en waterstaat			
Wegen, straten, pleinen	2 065	196	-1 869
Verkeersmaatregelen te land	289	21	-267
Openbaar vervoer	1 065	1 004	-61
Parkeren	489	161	-328
Baten parkeerbelasting	-	385	385
Zeehavens	81	91	10
Binnenhavens en waterwegen	81	23	-58
Veerdiensten	13	4	-9
Luchtvaart	1	0	0
Waterkering, afwatering en landaanwinning	60	2	-58
Totaal	4 144	1 888	-2 255
Economische zaken			
Handel en ambacht	317	172	-145
Industrie	82	67	-15
Nutsbedrijven	174	264	90
Agrarische productie en ontginning	5	4	0
Overige agrarische zaken, jacht en visserij	10	9	-1
Totaal	588	517	-71
Onderwijs			
Openbaar basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	1 498	1 406	-91
Openbaar basisonderwijs, onderwijshuisvesting	303	31	-272
Bijzonder basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	95	18	-77
Bijzonder basisonderwijs, onderwijshuisvesting	312	12	-300
Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	200	186	-14
Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, onderwijshuisvesting	47	5	-42
Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	27	3	-24
Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, onderwijshuisvesting	61	3	-58
Openbaar voortgezet onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	610	590	-20
Openbaar voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting	121	14	-107
Bijzonder voortgezet onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	27	4	-23
Bijzonder voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting	100	5	-96
Gemeenschappelijke baten en lasten van onderwijs	1 202	516	-686
Volwasseneneducatie	304	256	-48
Totaal	4 907	3 049	-1 859
Cultuur en recreatie			
Openbaar bibliotheekwerk	428	51	-377
Vormings,- en ontwikkelingswerk	241	22	-219
Sport	950	273	-677
Groene sportvelden en terreinen	156	23	-133
Kunst	534	96	-438
Oudheidkunde/musea	375	64	-312
Natuurbescherming	38	5	-33
Openbaar groen en openluchtrecreatie	1 174	114	-1 060
Overige recreatieve voorzieningen	155	25	-129
Totaal	4 052	673	-3 379
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening			
Bijstandsverlening	5 745	4 866	-879
Werkgelegenheid	3 076	2 660	-415
Inkomensvoorzieningen vanuit het rijk	328	262	-66

Tabel 1.1 (slot)
Lasten, baten en saldo per functie, 2004

	Lasten	Baten	Saldo
	<i>mln euro</i>		
Algemeen bestuur			
Overige sociale zekerheidsregelingen vanuit het rijk	14	3	-11
Gemeentelijk minimabeleid	464	76	-388
Maatschappelijke begeleiding en advies	1 087	294	-793
Vreemdelingen	167	118	-50
Sociaal cultureel werk	709	86	-623
Tehuizen	8	4	-5
Kinderdagopvang	387	85	-303
Dagopvang gehandicapten	3	1	-2
Voorzieningen gehandicapten	958	59	-899
Totaal	12 945	8 512	-4 434
Volksgezondheid en milieu			
Ambulancevervoer	39	33	-6
Verpleeginrichtingen	9	7	-2
Openbare gezondheidszorg	439	118	-321
Jeugdgezondheidszorg, uniform deel	120	89	-32
Jeugdgezondheidszorg, maatwerkdeel	10	2	-7
Afvalverwijdering en-verwerking	1 860	279	-1 581
Riolering en waterzuivering	1 019	62	-957
Milieubeheer	546	84	-463
Lijkbezorging	134	91	-43
Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	-	1 604	1 604
Baten rioolrechten	-	854	854
Totaal	4 177	3 224	-953
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting			
Ruimtelijke ordening	581	182	-399
Woningexploitatie, woningbouw	806	766	-40
Stads,- en dorpsvernieuwing	426	328	-98
Overige volkshuisvesting	838	204	-634
Bouwvergunningen	-	342	342
Bouwgrondexploitatie	3 763	3 950	187
Totaal	6 414	5 772	-641
Financiering en algemene dekkingsmiddelen			
Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar	107	217	110
Overige financiële middelen	112	412	300
Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar	78	477	400
Algemene uitkering gemeentefonds	134	12 804	12 669
Algemene baten en lasten	948	689	-259
Uitvoering wet WOZ	196	63	-133
Baten onroerendezaakbelasting van gebruikers	-	1 484	1 484
Baten onroerendezaakbelasting van zakelijk gerechtigden	-	1 875	1 875
Baten roerende woon- en bedrijfsruimtenbelastingen	-	3	3
Baten baatbelasting	-	3	3
Baten forensenbelasting	-	18	18
Baten toeristenbelasting	-	105	105
Baten hondenbelasting	-	47	47
Baten reclamebelasting	-	12	12
Baten precariobelasting	-	63	63
Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	197	36	-160
Lastenverlichting rijk	299	-	-299
Saldo van kostenplaatsen	217	343	126
Saldo van de rekening van baten en lasten voor bestemming	222	581	359
Totaal voor bestemming	2 510	19 232	16 722
Totaal-generaal voor bestemming	43 421	43 421	0
Mutaties reserves die verband houden met de hoofdfuncties 0 tot en met 9	1 154	1 313	159
Saldo van de rekening van baten en lasten na bestemming	37	236	200
Totaal na bestemming	3 479	20 201	16 722
Totaal-generaal na bestemming	44 389	44 389	0

Bron: CBS.

Tabel 1.2
Begrote opbrengsten van gemeentelijke heffingen

	2001	2002	2003	2004
	<i>mln euro</i>			
Belastingen				
Onroerendezaakbelasting van gebruikers	1 231	1 294	1 391	1 484
Onroerendezaakbelasting van zakelijk gerechtigden	1 535	1 628	1 754	1 875
Roerende woon- en bedrijfsruimtenbelasting	1	1	2	3
Hondenbelasting	43	44	46	47
Toeristenbelasting	83	90	96	105
Precariobelasting	51	48	53	63
Reclamebelasting	4	5	8	12
Parkeerbelasting	310	342	376	385
Baatbelasting	4	4	3	3
Forensenbelasting	12	14	17	18
Totaal	3 276	3 470	3 747	3 995
Retributies				
Rioolrechten	684	735	797	854
Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten	1 323	1 386	1 515	1 604
Bouwleges	267	287	318	342
Secretarieleges	168	163	172	180
Totaal	2 441	2 572	2 802	2 980
Totaal-generaal	5 717	6 041	6 549	6 975

Bron: CBS.

Tabel 2.1.1
Lasten, baten en saldo per functie, naar grootteklassen, 2004

		Grootteklasse naar aantal inwoners								Neder- land
		250 000 en meer	150 000 tot 250 000	100 000 tot 150 000	50 000 tot 100 000	20 000 tot 50 000	10 000 tot 20 000	5 000 tot 10 000	minder dan 5 000	
<i>euro per inwoner</i>										
Algemeen bestuur										
Bestuursorganen	L	27	25	25	26	37	43	52	80	33
	B	0	1	1	1	1	1	1	1	1
	S	-26	-25	-24	-25	-36	-43	-51	-79	-32
Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders	L	164	149	87	69	48	53	76	133	81
	B	31	68	10	7	2	1	2	0	13
	S	-134	-81	-77	-62	-46	-52	-74	-133	-68
Burgerzaken	L	44	35	27	31	28	30	36	48	32
	B	4	7	1	1	1	1	0	0	2
	S	-41	-28	-27	-30	-27	-29	-35	-48	-30
Baten secretarieleges burgerzaken	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	B	16	11	12	11	10	10	10	17	11
	S	16	11	12	11	10	10	10	17	11
Bestuurlijke samenwerking	L	15	5	2	5	4	6	6	14	6
	B	2	-	0	0	0	0	0	1	0
	S	-14	-5	-2	-5	-4	-5	-6	-13	-5
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(funcctie)	L	9	5	5	10	9	10	13	18	9
	B	0	0	-	0	0	0	0	-	0
	S	-8	-5	-5	-9	-9	-10	-13	-18	-9
Totaal	L	259	220	146	140	125	142	182	295	160
	B	52	86	23	20	13	12	13	19	26
	S	-207	-134	-123	-121	-112	-130	-168	-275	-134
Openbare orde en veiligheid										
Brandweer en rampenbestrijding	L	83	66	68	52	42	41	50	66	54
	B	13	15	13	3	2	2	1	3	6
	S	-70	-51	-55	-49	-40	-40	-48	-63	-48
Openbare orde en veiligheid	L	29	9	11	15	10	9	8	14	13
	B	5	4	2	2	1	1	1	2	2
	S	-24	-5	-8	-13	-9	-9	-7	-12	-11
Totaal	L	113	75	78	67	52	51	58	79	67
	B	18	18	15	5	3	2	2	5	8
	S	-94	-56	-63	-61	-49	-49	-56	-74	-59
Verkeer, vervoer en waterstaat										
Wegen, straten, pleinen	L	215	132	114	120	105	117	120	140	127
	B	45	19	6	8	5	7	5	3	12
	S	-170	-113	-108	-112	-100	-111	-114	-137	-115
Verkeersmaatregelen te land	L	29	15	22	19	15	14	11	9	18
	B	4	1	4	1	0	1	0	0	1
	S	-26	-14	-18	-18	-14	-13	-11	-9	-16
Openbaar vervoer	L	465	22	25	6	2	1	1	0	66
	B	445	20	23	4	1	0	0	-	62
	S	-19	-2	-1	-2	-1	-1	-1	0	-4
Parkeren	L	128	38	30	26	8	3	1	2	30
	B	66	7	2	3	1	1	0	-	10
	S	-62	-31	-28	-23	-8	-2	-1	-2	-20
Baten parkeerbelasting	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	B	70	39	34	24	10	3	1	2	24
	S	70	39	34	24	10	3	1	2	24
Zeehavens	L	34	-	1	2	0	1	-	-	5
	B	40	-	1	1	0	1	-	-	6
	S	6	-	1	0	0	0	-	-	1
Binnenhavens en waterwegen	L	17	3	5	4	2	4	5	2	5
	B	4	1	2	1	1	1	2	1	1
	S	-13	-2	-2	-3	-1	-3	-2	-1	-4
Veerdiensten	L	3	-	0	0	1	1	0	0	1
	B	-	-	0	0	1	0	0	-	0
	S	-3	-	0	0	0	0	0	0	-1
Luchtvaart	L	0	-	-	0	0	0	-	3	0
	B	-	-	-	0	-	0	-	1	0
	S	0	-	-	0	0	0	-	-2	0
Waterkering, afwatering en landaanwinning	L	5	0	3	4	4	4	5	2	4
	B	0	-	0	0	0	0	0	-	0
	S	-5	0	-3	-4	-4	-3	-5	-2	-4
Totaal	L	896	210	200	179	137	145	143	157	255
	B	673	86	74	41	19	13	10	7	116
	S	-223	-123	-126	-138	-118	-132	-133	-150	-139

Tabel 2.1.1 (vervolg)
Lasten, baten en saldo per functie, naar grootteklassen, 2004

		Grootteklasse naar aantal inwoners								Neder- land
		250 000 en meer	150 000 tot 250 000	100 000 tot 150 000	50 000 tot 100 000	20 000 tot 50 000	10 000 tot 20 000	5 000 tot 10 000	minder dan 5 000	
<i>euro per inwoner</i>										
Economische zaken										
Handel en ambacht	L	57	30	27	17	9	6	3	7	20
	B	31	16	18	9	4	4	2	5	11
	S	-26	-15	-10	-9	-4	-3	-2	-2	-9
Industrie	L	20	4	1	6	2	1	9	-	5
	B	18	2	1	6	1	1	8	-	4
	S	-2	-1	0	0	-1	-1	0	-	-1
Nutsbedrijven	L	62	1	3	9	2	2	2	1	11
	B	65	14	9	12	6	9	8	10	16
	S	4	14	6	3	5	7	6	9	6
Agrarische productie en ontginning	L	-	0	0	-	0	1	1	-	0
	B	-	0	0	0	0	1	0	-	0
	S	-	0	0	0	0	0	0	-	0
Overige agrarische zaken, jacht en visserij	L	-	0	0	0	1	1	1	5	1
	B	-	-	0	0	1	1	0	4	1
	S	-	0	0	0	0	0	0	-1	0
Totaal	L	139	35	32	33	14	12	15	13	36
	B	115	33	28	27	13	15	18	19	32
	S	-24	-2	-4	-6	-1	3	3	6	-4
Onderwijs										
Openbaar basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	L	153	110	68	94	81	78	49	104	92
	B	145	114	62	88	75	71	42	91	87
	S	-8	4	-6	-5	-6	-7	-7	-13	-6
Openbaar basisonderwijs, onderwijs- huisvesting	L	36	16	18	19	15	14	15	17	19
	B	5	3	3	1	1	1	1	2	2
	S	-31	-13	-15	-18	-14	-13	-14	-16	-17
Bijzonder basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	L	4	6	5	6	6	6	5	7	6
	B	1	1	1	1	2	0	0	2	1
	S	-2	-5	-5	-5	-5	-6	-4	-5	-5
Bijzonder basisonderwijs, onderwijs- huisvesting	L	10	13	20	18	23	22	23	21	19
	B	0	0	1	1	1	1	1	3	1
	S	-10	-13	-19	-17	-22	-22	-22	-18	-18
Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	L	30	22	13	15	5	7	1	-	12
	B	28	22	11	14	5	6	0	-	11
	S	-2	0	-2	-1	-1	-1	-1	-	-1
Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, onderwijshuisvesting	L	7	7	5	3	1	1	-	-	3
	B	1	0	1	0	0	0	-	-	0
	S	-6	-7	-4	-3	-1	-1	-	-	-3
Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	L	0	4	3	2	2	1	1	1	2
	B	0	1	0	0	0	0	0	0	0
	S	0	-3	-3	-2	-2	-1	-1	-1	-1
Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, onderwijshuisvesting	L	1	7	8	5	3	2	2	-	4
	B	0	0	0	0	0	0	0	-	0
	S	-1	-7	-8	-4	-3	-2	-2	-	-4
Openbaar voortgezet onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	L	58	89	37	50	22	19	0	67	38
	B	56	90	35	49	21	18	0	62	36
	S	-3	1	-2	-2	-1	-1	0	-4	-1
Openbaar voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting	L	17	11	10	8	5	2	0	5	7
	B	1	1	3	1	0	0	0	-	1
	S	-16	-10	-7	-7	-4	-2	0	-5	-7
Bijzonder voortgezet onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	L	2	1	3	3	1	1	0	1	2
	B	0	0	1	0	0	0	0	-	0
	S	-2	-1	-2	-3	-1	-1	0	-1	-1
Bijzonder voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting	L	0	6	8	10	7	5	3	1	6
	B	-	0	0	1	0	0	0	-	0
	S	0	-6	-7	-9	-7	-5	-3	-1	-6
Gemeenschappelijke baten en lasten van onderwijs	L	185	82	91	70	47	38	34	40	74
	B	100	33	46	32	14	9	7	15	32
	S	-85	-49	-44	-38	-33	-28	-26	-25	-42
Volwasseneneducatie	L	50	26	24	18	11	5	2	6	19
	B	38	24	19	16	10	5	2	5	16
	S	-12	-3	-5	-2	-1	-1	0	0	-3
Totaal	L	555	399	310	319	231	202	135	269	302
	B	377	288	183	205	129	113	54	180	188
	S	-178	-111	-127	-114	-102	-89	-81	-88	-114

Tabel 2.1.1 (vervolg)
Lasten, baten en saldo per functie, naar grootteklassen, 2004

		Grootteklasse naar aantal inwoners								Neder- land
		250 000 en meer	150 000 tot 250 000	100 000 tot 150 000	50 000 tot 100 000	20 000 tot 50 000	10 000 tot 20 000	5 000 tot 10 000	minder dan 5 000	
<i>euro per inwoner</i>										
Cultuur en recreatie										
Openbaar bibliotheekwerk	L	47	28	29	26	22	20	19	20	26
	B	13	1	3	2	1	2	1	1	3
	S	-33	-27	-26	-24	-20	-18	-18	-19	-23
Vormings,- en ontwikkelingswerk	L	14	23	18	17	14	11	6	8	15
	B	1	3	1	2	1	1	0	0	1
	S	-14	-20	-16	-15	-12	-10	-6	-8	-13
Sport	L	78	79	57	59	53	48	35	54	58
	B	32	24	18	13	14	12	7	16	17
	S	-45	-55	-39	-45	-40	-37	-29	-38	-42
Groene sportvelden en terreinen	L	9	6	10	9	10	12	11	14	10
	B	1	2	1	2	1	2	2	2	1
	S	-7	-5	-9	-7	-9	-11	-9	-13	-8
Kunst	L	113	48	41	29	14	4	4	8	33
	B	20	11	8	6	2	0	0	-	6
	S	-94	-37	-33	-23	-11	-4	-4	-8	-27
Oudheidkunde/musea	L	59	42	32	22	10	10	8	41	23
	B	9	16	5	3	1	1	0	7	4
	S	-50	-25	-26	-19	-9	-9	-8	-34	-19
Natuurbescherming	L	1	2	2	2	3	3	3	7	2
	B	0	0	0	0	0	1	0	0	0
	S	-1	-2	-2	-2	-2	-3	-2	-6	-2
Openbaar groen en openluchtrecreatie	L	95	59	74	73	70	66	62	91	72
	B	20	12	5	5	4	4	5	10	7
	S	-75	-47	-69	-68	-66	-62	-57	-80	-65
Overige recreatieve voorzieningen	L	12	2	7	10	10	11	9	24	10
	B	2	1	3	1	2	2	1	4	2
	S	-10	-2	-4	-9	-8	-9	-9	-20	-8
Totaal	L	427	288	269	247	205	184	158	267	249
	B	98	69	44	33	27	23	16	40	41
	S	-329	-219	-225	-214	-178	-162	-142	-226	-208
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening										
Bijstandsverlening	L	941	545	365	356	196	138	117	94	354
	B	837	467	308	305	155	105	86	54	300
	S	-103	-78	-57	-51	-41	-33	-31	-39	-54
Werkgelegenheid	L	585	415	204	145	77	49	38	31	189
	B	472	396	177	126	69	42	35	28	164
	S	-114	-19	-27	-19	-7	-7	-3	-3	-26
Inkomensvoorzieningen vanuit het rijk	L	21	18	19	26	19	18	19	13	20
	B	19	16	16	20	14	14	14	11	16
	S	-2	-2	-4	-7	-4	-4	-5	-2	-4
Overige sociale zekerheidsregelingen vanuit het rijk	L	1	-	1	0	2	1	0	0	1
	B	0	-	-	0	0	0	0	-	0
	S	-1	-	-1	0	-1	0	0	0	-1
Gemeentelijk minimabeleid	L	51	36	40	39	18	13	10	9	29
	B	11	5	2	12	1	1	0	1	5
	S	-40	-31	-38	-27	-17	-12	-10	-8	-24
Maatschappelijke begeleiding en advies	L	174	106	68	60	38	32	30	32	67
	B	44	54	25	20	4	2	3	1	18
	S	-130	-52	-44	-39	-34	-30	-27	-32	-49
Vreemdelingen	L	14	8	16	13	8	7	6	5	10
	B	8	6	12	10	6	5	5	4	7
	S	-6	-2	-4	-4	-2	-2	-2	-1	-3
Sociaal cultureel werk	L	86	59	50	46	31	26	22	28	44
	B	11	8	7	6	3	4	2	1	5
	S	-75	-51	-43	-40	-28	-22	-20	-27	-38
Tehuizen	L	0	-	0	0	1	0	2	0	1
	B	-	-	-	0	0	0	1	0	0
	S	0	-	0	0	-1	0	0	0	0
Kinderdagopvang	L	45	30	27	24	18	15	15	12	24
	B	3	7	6	6	5	4	4	3	5
	S	-42	-23	-21	-18	-13	-11	-11	-9	-19
Dagopvang gehandicapten	L	1	-	0	0	0	0	0	-	0
	B	-	-	-	0	0	0	0	-	0
	S	-1	-	0	0	0	0	0	-	0

Tabel 2.1.1 (vervolg)
Lasten, baten en saldo per functie, naar grootteklassen, 2004

		Grootteklasse naar aantal inwoners								Neder- land
		250 000 en meer	150 000 tot 250 000	100 000 tot 150 000	50 000 tot 100 000	20 000 tot 50 000	10 000 tot 20 000	5 000 tot 10 000	minder dan 5 000	
<i>euro per inwoner</i>										
Voorzieningen gehandicapten	L	76	46	64	63	56	53	52	46	59
	B	3	2	4	3	5	4	3	8	4
	S	-73	-44	-60	-59	-51	-50	-49	-38	-55
Totaal	L	1 995	1 262	854	772	463	353	312	270	797
	B	1 408	961	555	509	263	182	154	111	524
	S	-587	-301	-299	-263	-200	-171	-158	-159	-273
Volksgezondheid en milieu										
Ambulancevervoer	L	10	5	4	0	1	0	0	0	2
	B	10	4	4	-	0	0	-	-	2
	S	-1	-1	0	0	-1	0	0	0	0
Verpleeginrichtingen	L	0	-	3	1	0	0	0	-	1
	B	0	-	3	1	0	-	-	-	0
	S	0	-	0	0	0	0	0	-	0
Openbare gezondheidszorg	L	64	44	27	21	18	16	16	21	27
	B	22	19	8	4	3	2	2	2	7
	S	-42	-24	-19	-16	-15	-14	-14	-19	-20
Jeugdgezondheidszorg, uniform deel	L	10	4	5	7	7	9	10	7	7
	B	5	4	2	6	6	7	8	7	5
	S	-5	0	-2	-1	-1	-2	-2	0	-2
Jeugdgezondheidszorg, maatwerkdeel	L	1	0	1	0	0	1	1	3	1
	B	-	-	1	0	0	0	0	2	0
	S	-1	0	0	0	0	-1	-1	0	0
Afvalverwijdering en-verwerking	L	205	127	116	112	92	88	84	154	115
	B	87	23	12	7	4	3	2	6	17
	S	-118	-104	-104	-105	-88	-84	-82	-148	-97
Riolering en waterzuivering	L	62	54	58	62	61	71	84	82	63
	B	3	3	9	3	4	3	4	1	4
	S	-59	-51	-50	-59	-58	-68	-80	-81	-59
Milieubeheer	L	54	32	37	31	28	31	34	45	34
	B	22	8	8	3	1	0	0	0	5
	S	-31	-24	-29	-28	-27	-30	-33	-45	-28
Lijkbezorging	L	7	4	7	9	9	10	10	12	8
	B	6	3	6	6	6	6	6	4	6
	S	-1	-1	0	-3	-3	-5	-4	-8	-3
Baten reinigingsrechten en afvalstoffen- heffing	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	B	112	101	89	112	93	90	91	149	99
	S	112	101	89	112	93	90	91	149	99
Baten rioolrechten	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	B	57	46	34	55	52	59	69	69	53
	S	57	46	34	55	52	59	69	69	53
Totaal	L	412	269	257	244	217	225	240	324	257
	B	324	211	176	197	168	171	183	241	198
	S	-88	-59	-80	-47	-49	-55	-57	-83	-59
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting										
Ruimtelijke ordening	L	82	66	37	23	23	24	26	45	36
	B	43	41	8	2	3	1	1	2	11
	S	-39	-25	-29	-21	-20	-22	-25	-43	-25
Woningexploitatie, woningbouw	L	177	30	51	41	21	27	30	155	50
	B	172	29	49	38	19	25	27	157	47
	S	-5	-1	-2	-3	-2	-2	-3	2	-2
Stads,- en dorpsvernieuwing	L	118	18	22	21	9	5	8	8	26
	B	108	8	11	14	6	1	5	0	20
	S	-10	-10	-10	-6	-3	-4	-2	-7	-6
Overige volkshuisvesting	L	81	71	58	48	41	42	41	50	52
	B	26	20	17	13	8	6	4	7	13
	S	-55	-51	-40	-35	-33	-36	-36	-43	-39
Bouwvergunningen	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	B	24	28	28	18	19	20	17	17	21
	S	24	28	28	18	19	20	17	17	21
Bouwgrondexploitatie	L	281	274	510	199	199	132	60	2	232
	B	322	303	517	207	204	133	55	2	243
	S	42	29	6	8	5	1	-5	0	11
Totaal	L	738	458	677	331	293	230	164	260	395
	B	695	428	630	292	258	186	111	185	355
	S	-43	-30	-47	-39	-35	-44	-53	-74	-39

Tabel 2.1.1 (vervolg)
Lasten, baten en saldo per functie, naar grootteklassen, 2004

		Grootteklasse naar aantal inwoners								Neder- land
		250 000 en meer	150 000 tot 250 000	100 000 tot 150 000	50 000 tot 100 000	20 000 tot 50 000	10 000 tot 20 000	5 000 tot 10 000	minder dan 5 000	
Financiering en algemene dekkingsmiddelen		<i>euro per inwoner</i>								
Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar	L	2	52	7	2	2	1	1	0	7
	B	4	54	12	18	9	5	5	3	13
	S	2	3	5	16	8	3	4	3	7
Overige financiële middelen	L	7	21	6	6	5	4	2	2	7
	B	27	33	20	28	23	26	20	34	25
	S	19	12	14	22	18	21	18	32	18
Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar	L	7	–	11	3	4	6	2	8	5
	B	59	13	37	27	24	23	27	22	29
	S	52	13	26	24	20	18	25	14	25
Algemene uitkering gemeentefonds	L	32	7	9	5	4	3	4	4	8
	B	1 498	811	796	738	632	610	599	785	788
	S	1 465	805	787	733	628	607	595	781	780
Algemene baten en lasten	L	193	48	59	42	36	25	23	50	58
	B	70	73	57	51	28	19	22	8	42
	S	–123	25	–3	9	–8	–6	–1	–42	–16
Uitvoering wet WOZ	L	21	8	10	9	11	13	13	20	12
	B	6	2	3	3	4	4	4	5	4
	S	–15	–6	–7	–6	–7	–9	–8	–15	–8
Baten onroerendezaakbelasting van gebruikers	L	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	B	117	105	123	91	78	75	77	95	91
	S	117	105	123	91	78	75	77	95	91
Baten onroerendezaakbelasting van zakelijk gerechtigden	L	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	B	151	133	149	117	98	93	98	118	115
	S	151	133	149	117	98	93	98	118	115
Baten roerende woon- en bedrijfsruimtenbelastingen	L	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	B	0	0	0	0	0	1	0	0	0
	S	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Baten baatbelasting	L	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	B	–	0	0	0	0	0	0	1	0
	S	–	0	0	0	0	0	0	1	0
Baten forensenbelasting	L	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	B	–	0	0	0	2	3	2	8	1
	S	–	0	0	0	2	3	2	8	1
Baten toeristenbelasting	L	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	B	16	2	6	1	5	8	8	111	6
	S	16	2	6	1	5	8	8	111	6
Baten hondenbelasting	L	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	B	3	4	3	3	3	2	3	1	3
	S	3	4	3	3	3	2	3	1	3
Baten reclamebelasting	L	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	B	4	–	1	1	0	0	0	–	1
	S	4	–	1	1	0	0	0	–	1
Baten precariobelasting	L	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	B	17	2	8	2	1	1	0	3	4
	S	17	2	8	2	1	1	0	3	4
Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	L	22	20	18	10	8	8	7	13	12
	B	7	7	0	2	1	1	1	1	2
	S	–15	–13	–18	–8	–7	–7	–7	–12	–10
Lastenverlichting rijk	L	21	20	18	19	18	17	17	16	18
	B	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	S	–21	–20	–18	–19	–18	–17	–17	–16	–18
Saldo van kostenplaatsen	L	5	58	9	13	9	10	4	9	13
	B	50	51	10	18	14	10	5	21	21
	S	45	–8	2	5	4	0	1	12	8
Saldo van de rekening van baten en lasten voor bestemming	L	8	46	13	13	12	7	5	14	14
	B	63	26	29	27	30	42	53	45	36
	S	55	–20	16	14	18	35	48	31	22
Totaal voor bestemming	L	318	280	161	124	108	95	79	138	155
	B	2 092	1 315	1 254	1 127	953	922	924	1 263	1 184
	S	1 774	1 036	1 093	1 003	844	827	845	1 125	1 030
Totaal-generaal voor bestemming	L	5 852	3 496	2 984	2 455	1 845	1 638	1 485	2 072	2 673
	B	5 852	3 496	2 984	2 455	1 845	1 638	1 485	2 072	2 673
	S	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabel 2.1.1 (slot)
Lasten, baten en saldo per functie, naar grootteklassen, 2004

		Grootteklasse naar aantal inwoners								Neder- land
		250 000 en meer	150 000 tot 250 000	100 000 tot 150 000	50 000 tot 100 000	20 000 tot 50 000	10 000 tot 20 000	5 000 tot 10 000	minder dan 5 000	
<i>euro per inwoner</i>										
Mutaties reserves die verband houden met de hoofdfuncties 0 tot en met 9	L	205	119	50	63	41	29	32	23	71
	B	220	98	59	70	52	48	63	65	81
	S	15	-21	9	6	11	19	31	42	10
saldo van de rekening van baten en lasten na bestemming	L	-	0	3	2	3	3	4	23	2
	B	40	1	10	9	10	19	20	12	15
	S	40	1	7	7	7	16	16	-11	12
Totaal na bestemming	L	515	352	201	176	140	120	110	170	214
	B	2 289	1 388	1 294	1 179	984	947	955	1 295	1 244
	S	1 774	1 036	1 093	1 003	844	827	845	1 125	1 030
Totaal-generaal na bestemming	L	6 049	3 568	3 024	2 507	1 876	1 664	1 516	2 104	2 733
	B	6 049	3 568	3 024	2 507	1 876	1 664	1 516	2 104	2 733
	S	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Bron: CBS.

Tabel 2.1.2
Lasten per hoofdfunctie, naar grootteklassen

		Grootteklasse naar aantal inwoners								Neder- land
		250 000 en meer	150 000 tot 250 000	100 000 tot 150 000	50 000 tot 100 000	20 000 tot 50 000	10 000 tot 20 000	5 000 tot 10 000	minder dan 5 000	
<i>euro per inwoner</i>										
Algemeen Bestuur	2003	268	215	166	139	122	133	167	275	159
	2004	259	220	146	140	125	142	182	295	160
Openbare orde en veiligheid	2003	105	69	64	60	47	45	51	69	60
	2004	113	75	78	67	52	51	58	79	67
Verkeer, vervoer en waterstaat	2003	1 112	202	225	178	143	149	150	156	286
	2004	896	210	200	179	137	145	143	157	255
Economische zaken	2003	152	50	44	27	15	12	15	9	40
	2004	139	35	32	33	14	12	15	13	36
Onderwijs	2003	567	363	318	317	226	218	173	288	302
	2004	555	399	310	319	231	202	135	269	302
Cultuur en recreatie	2003	402	267	262	241	199	181	155	257	240
	2004	427	288	269	247	205	184	158	267	249
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	2003	1 991	1 194	824	747	438	333	289	251	768
	2004	1 995	1 262	854	772	463	353	312	270	797
Volksgezondheid en milieu	2003	428	256	245	238	215	225	237	303	255
	2004	412	269	257	244	217	225	240	324	257
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	2003	831	581	487	376	279	232	167	239	401
	2004	738	458	677	331	293	230	164	260	395
Financiering en algemene dekkingsmiddelen (na bestemming)	2003	498	274	137	137	118	111	94	160	183
	2004	515	352	201	176	140	120	110	170	214
Totaal-generaal (na bestemming)	2003	6 353	3 470	2 771	2 461	1 802	1 638	1 499	2 007	2 694
	2004	6 049	3 568	3 024	2 507	1 876	1 664	1 516	2 104	2 733

Bron: CBS.

Tabel 2.2
Begrote opbrengsten van gemeentelijke heffingen, naar grootteklassen

		Grootteklasse naar aantal inwoners							Neder- land	
		250 000 en meer	150 000 tot 250 000	100 000 tot 150 000	50 000 tot 100 000	20 000 tot 50 000	10 000 tot 20 000	5 000 tot 10 000		minder dan 5 000
<i>euro per inwoner</i>										
Belastingen										
Onroerendezaakbelasting van gebruikers	2003	115	101	115	87	71	69	70	83	86
	2004	117	105	123	91	78	75	77	95	91
Onroerendezaakbelasting van zakelijk gerechtigden	2003	149	128	140	110	90	87	88	104	108
	2004	151	133	149	117	98	93	98	118	115
Roerende woon- en bedrijfsruimtenbelasting	2003	0	0	0	0	0	1	0	0	0
	2004	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Hondenbelasting	2003	3	4	3	3	3	2	2	2	3
	2004	3	4	3	3	3	2	3	1	3
Toeristenbelasting	2003	15	0	6	1	5	8	7	92	6
	2004	16	2	6	1	5	8	8	111	6
Precariobelasting	2003	16	2	4	2	1	1	0	3	3
	2004	17	2	8	2	1	1	0	3	4
Reclamebelasting	2003	4	–	–	–	0	0	0	–	0
	2004	4	–	1	1	0	0	0	–	1
Parkeerbelasting	2003	77	34	33	22	9	3	1	2	23
	2004	70	39	34	24	10	3	1	2	24
Baatbelasting	2003	–	0	0	0	0	0	0	1	0
	2004	–	0	0	0	0	0	0	1	0
Forensenbelasting	2003	–	1	0	0	1	2	2	7	1
	2004	–	0	0	0	2	3	2	8	1
Totaal	2003	379	272	302	226	180	173	171	295	232
	2004	378	284	324	239	197	186	189	341	246
Retributies										
Rioolrechten	2003	55	44	33	51	48	55	61	60	49
	2004	57	46	34	55	52	59	69	69	53
Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten	2003	109	96	89	104	88	85	83	130	94
	2004	112	101	89	112	93	90	91	149	99
Bouwleges	2003	22	30	26	17	17	18	17	16	20
	2004	24	28	28	18	19	20	17	17	21
Secretarieleges	2003	15	9	12	10	10	9	10	16	11
	2004	16	11	12	11	10	10	10	17	11
Totaal	2003	201	179	160	184	162	167	171	222	173
	2004	209	185	164	196	174	178	188	251	183
Totaal-generaal	2003	580	451	462	409	342	340	342	517	405
	2004	587	469	488	436	371	364	377	592	429

Bron: CBS.

Tabel 3.1.1
Lasten, baten en saldo per functie, naar provincies, 2004

		Provincie											Neder- land	
		Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zee- land	Noord- Brabant		Lim- burg
<i>euro per inwoner</i>														
Algemeen bestuur														
Bestuursorganen	L	36	38	31	35	22	37	28	31	32	34	33	35	33
	B	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1
	S	-36	-37	-31	-35	-22	-36	-28	-31	-32	-33	-32	-34	-32
Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders	L	106	54	60	69	81	100	81	90	97	46	59	56	81
	B	31	1	4	5	10	38	11	10	13	1	4	4	13
	S	-74	-52	-55	-64	-71	-63	-70	-80	-84	-45	-55	-52	-68
Burgerzaken	L	44	26	25	30	28	26	31	37	35	31	29	30	32
	B	11	0	1	1	0	1	1	2	2	0	1	1	2
	S	-33	-25	-25	-28	-27	-25	-30	-35	-33	-31	-28	-29	-30
Baten secretarieleges burgerzaken	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	B	9	9	9	10	10	10	11	13	13	10	11	10	11
	S	9	9	9	10	10	10	11	13	13	10	11	10	11
Bestuurlijke samenwerking	L	3	2	1	4	1	5	4	4	13	1	4	5	6
	B	0	0	-	-	-	0	0	1	1	0	0	0	0
	S	-3	-2	-1	-4	-1	-5	-4	-3	-12	-1	-4	-5	-5
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(functie)	L	5	6	4	5	8	10	7	12	8	13	11	8	9
	B	-	-	-	0	-	0	0	0	0	-	0	0	0
	S	-5	-6	-4	-5	-8	-10	-7	-12	-7	-13	-10	-8	-9
Totaal	L	194	126	122	143	139	178	152	174	184	125	136	134	160
	B	51	11	14	17	20	49	24	27	29	12	18	15	26
	S	-142	-114	-108	-126	-118	-129	-128	-148	-155	-113	-118	-118	-134
Openbare orde en veiligheid														
Brandweer en rampenbestrijding	L	57	40	42	48	45	46	51	67	64	53	45	48	54
	B	16	2	2	3	1	4	3	9	9	2	4	4	6
	S	-41	-38	-40	-45	-44	-43	-48	-58	-55	-51	-41	-43	-48
Openbare orde en veiligheid	L	6	9	6	7	11	10	15	15	18	15	11	17	13
	B	1	1	2	1	0	3	2	2	2	1	2	4	2
	S	-5	-8	-4	-6	-11	-7	-12	-13	-15	-14	-10	-13	-11
Totaal	L	62	49	48	55	56	56	66	82	82	68	57	65	67
	B	17	3	4	3	2	6	5	11	11	4	6	8	8
	S	-46	-46	-44	-52	-55	-50	-61	-71	-70	-64	-51	-57	-59
Verkeer, vervoer en waterstaat														
Wegen, straten, pleinen	L	145	136	114	117	149	92	114	168	132	119	112	121	127
	B	28	6	2	4	22	4	14	32	6	5	7	12	12
	S	-118	-130	-112	-113	-127	-88	-100	-136	-126	-114	-105	-110	-115
Verkeersmaatregelen te land	L	9	10	13	14	10	19	18	24	19	14	14	24	18
	B	0	0	0	1	1	1	1	1	2	0	0	6	1
	S	-9	-10	-13	-13	-8	-18	-16	-23	-17	-14	-13	-18	-16
Openbaar vervoer	L	1	7	1	2	6	7	5	250	103	0	13	3	66
	B	0	6	0	0	5	4	3	243	95	0	12	1	62
	S	-1	-1	-1	-1	-1	-3	-2	-7	-7	0	-1	-1	-4
Parkeren	L	16	19	9	22	25	10	17	88	27	20	19	16	30
	B	6	1	0	2	17	0	1	48	6	0	1	2	10
	S	-11	-18	-9	-20	-8	-10	-16	-40	-21	-20	-18	-14	-20
Baten parkeerbelasting	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	B	13	12	13	22	8	15	18	46	24	30	21	20	24
	S	13	12	13	22	8	15	18	46	24	30	21	20	24
Zeehavens	L	-	5	-	-	-	-	-	27	2	0	0	-	5
	B	-	4	-	-	-	-	-	32	2	-	0	-	6
	S	-	-1	-	-	-	-	-	4	0	0	0	-	1
Binnenhavens en waterwegen	L	4	9	1	2	4	2	3	15	5	5	1	1	5
	B	1	2	0	1	0	1	1	4	1	3	1	0	1
	S	-3	-7	-1	-1	-4	-1	-2	-11	-4	-2	-1	0	-4
Veerdiensten	L	-	1	-	0	0	1	1	3	1	-	0	0	1
	B	-	0	-	0	-	1	1	0	0	-	0	0	0
	S	-	-1	-	0	0	0	0	-2	0	-	0	0	-1
Luchtvaart	L	-	0	0	0	-	0	-	0	-	-	0	0	0
	B	-	0	0	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
	S	-	0	0	0	-	0	-	0	-	-	0	0	0
Waterkering, afwatering en landaanwinning	L	1	1	3	2	10	3	4	4	7	2	3	1	4
	B	0	0	-	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
	S	-1	-1	-3	-2	-9	-3	-4	-4	-6	-2	-2	-1	-4
Totaal	L	176	189	140	159	204	133	163	580	295	161	162	166	255
	B	47	31	16	30	54	26	40	406	136	39	42	42	116
	S	-129	-157	-124	-129	-150	-107	-123	-174	-159	-122	-120	-124	-139

Tabel 3.1.1 (vervolg)
Lasten, baten en saldo per functie, naar provincies, 2004

		Provincie												Neder- land
		Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zee- land	Noord- Brabant	Lim- burg	
<i>euro per inwoner</i>														
Economische zaken														
Handel en ambacht	L	23	17	8	18	32	11	16	28	26	18	10	23	20
	B	10	11	3	9	14	6	12	16	12	8	5	15	11
	S	-13	-6	-5	-8	-18	-5	-4	-11	-14	-10	-5	-8	-9
Industrie	L	2	3	2	2	1	2	0	1	12	27	7	3	5
	B	0	1	1	1	-	1	0	0	11	27	5	2	4
	S	-2	-2	-1	-1	-1	-1	0	0	-1	-1	-1	-1	-1
Nutsbedrijven	L	0	1	1	2	1	1	0	58	2	1	3	2	11
	B	1	4	3	7	3	4	1	63	7	13	17	7	16
	S	1	3	2	5	2	3	0	5	5	12	14	5	6
Agrarische productie en ontginning	L	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	B	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	S	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige agrarische zaken, jacht en visserij	L	0	2	0	1	-	1	-	0	0	0	1	2	1
	B	0	1	0	3	-	1	-	0	0	0	1	2	1
	S	0	-1	0	1	-	0	-	0	0	0	0	0	0
Totaal	L	26	24	12	23	35	15	16	87	40	47	22	30	36
	B	11	16	8	20	17	12	13	79	30	48	29	27	32
	S	-15	-8	-4	-3	-18	-2	-3	-7	-10	1	7	-3	-4
Onderwijs														
Openbaar basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	L	185	184	236	119	210	53	70	101	112	85	32	12	92
	B	173	168	223	113	203	50	65	92	106	79	31	11	87
	S	-12	-16	-13	-6	-7	-2	-5	-9	-6	-6	0	-1	-6
Openbaar basisonderwijs, onderwijshuisvesting	L	26	18	27	16	33	15	16	23	24	10	13	9	19
	B	3	2	0	1	6	1	2	6	1	0	1	0	2
	S	-23	-16	-26	-15	-27	-14	-15	-18	-23	-9	-11	-9	-17
Bijzonder basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	L	4	3	1	9	6	5	6	5	5	5	9	8	6
	B	0	0	0	4	5	0	0	1	1	0	1	0	1
	S	-3	-3	-1	-4	-1	-4	-6	-4	-4	-4	-8	-8	-5
Bijzonder basisonderwijs, onderwijshuisvesting	L	8	19	14	16	20	22	20	17	19	19	24	22	19
	B	0	0	0	2	0	1	1	1	1	0	1	1	1
	S	-8	-19	-14	-14	-19	-20	-19	-16	-18	-19	-23	-21	-18
Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	L	38	27	25	15	5	5	7	19	17	4	0	1	12
	B	36	26	24	15	5	4	7	18	16	2	0	-	11
	S	-2	-1	-1	0	0	-1	0	-2	-1	-1	0	-1	-1
Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, onderwijshuisvesting	L	5	2	3	2	15	2	3	4	3	2	1	2	3
	B	0	0	-	0	0	0	0	1	0	-	0	-	0
	S	-5	-2	-3	-2	-15	-2	-3	-3	-3	-2	-1	-2	-3
Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	L	0	2	0	1	0	3	2	1	1	2	3	3	2
	B	0	0	-	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	S	0	-2	0	-1	0	-3	-2	0	-1	-1	-2	-3	-1
Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, onderwijshuisvesting	L	2	2	2	4	2	6	4	3	3	4	5	6	4
	B	-	0	0	1	0	0	0	0	0	-	0	0	0
	S	-2	-2	-2	-3	-2	-5	-4	-2	-3	-4	-5	-6	-4
Openbaar voortgezet onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	L	122	60	21	39	132	18	34	37	52	45	14	2	38
	B	121	57	21	37	131	16	33	36	50	45	14	0	36
	S	0	-2	0	-2	-1	-2	0	-1	-2	0	0	-2	-1
Openbaar voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting	L	18	8	6	4	11	3	12	6	12	12	4	1	7
	B	0	-	0	1	0	0	2	2	0	0	1	-	1
	S	-18	-8	-6	-3	-11	-3	-10	-4	-11	-12	-4	-1	-7
Bijzonder voortgezet onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	L	2	0	0	1	-	3	0	1	2	1	2	4	2
	B	1	0	-	1	-	0	-	0	0	0	0	0	0
	S	-1	0	0	0	-	-2	0	-1	-2	-1	-2	-4	-1
Bijzonder voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting	L	2	7	5	8	11	9	7	5	4	7	8	6	6
	B	0	0	1	1	0	1	0	0	0	-	0	-	0
	S	-2	-7	-4	-6	-11	-8	-7	-4	-4	-7	-7	-6	-6
Gemeenschappelijke baten en lasten van onderwijs	L	62	57	55	76	66	48	61	111	103	40	54	36	74
	B	24	16	18	30	25	16	25	62	43	15	21	13	32
	S	-38	-41	-37	-46	-41	-32	-36	-49	-60	-25	-33	-23	-42
Volwasseneneducatie	L	19	12	13	18	24	14	16	25	26	11	13	13	19
	B	18	11	12	16	21	13	14	23	18	10	12	12	16
	S	-1	-1	0	-2	-3	-1	-2	-3	-8	-1	-2	-1	-3
Totaal	L	492	401	410	328	535	204	259	358	383	246	181	124	302
	B	378	281	301	222	396	104	149	242	237	154	83	37	188
	S	-114	-120	-109	-106	-139	-101	-110	-116	-146	-93	-97	-87	-114

Tabel 3.1.1 (vervolg)
Lasten, baten en saldo per functie, naar provincies, 2004

		Provincie											Neder- land	
		Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zee- land	Noord- Brabant		Lim- burg
		<i>euro per inwoner</i>												
Cultuur en recreatie														
Openbaar bibliotheekwerk	L	25	21	24	26	26	23	23	32	29	27	24	24	26
	B	2	0	1	2	2	1	3	9	4	0	1	1	3
	S	-24	-21	-23	-24	-24	-22	-21	-23	-25	-26	-23	-22	-23
Vormings- en ontwikkelingswerk	L	24	17	16	19	26	14	14	14	9	11	17	18	15
	B	3	1	1	3	4	2	0	1	1	1	2	1	1
	S	-21	-17	-15	-16	-22	-13	-13	-13	-8	-10	-16	-17	-13
Sport	L	70	54	65	67	38	55	59	53	62	47	61	56	58
	B	20	11	16	18	9	12	15	16	23	6	20	12	17
	S	-50	-43	-49	-49	-29	-43	-44	-37	-40	-41	-41	-44	-42
Groene sportvelden en terreinen	L	9	13	20	8	4	7	7	9	11	12	12	8	10
	B	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1
	S	-8	-12	-19	-7	-3	-6	-6	-7	-9	-11	-10	-7	-8
Kunst	L	35	14	17	21	12	18	40	47	52	23	25	16	33
	B	15	1	3	4	3	3	11	6	9	3	5	0	6
	S	-20	-13	-14	-16	-9	-15	-28	-41	-43	-20	-20	-16	-27
Oudheidkunde/musea	L	16	15	5	26	6	18	23	28	32	21	22	15	23
	B	3	1	0	14	1	2	4	5	4	1	3	1	4
	S	-14	-14	-5	-12	-6	-16	-19	-24	-27	-20	-19	-14	-19
Natuurbescherming	L	1	1	4	2	2	5	3	2	1	1	3	3	2
	B	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-	1	0	0
	S	-1	-1	-4	-2	-2	-4	-3	-1	-1	-1	-2	-3	-2
Openbaar groen en openluchtrecreatie	L	80	76	85	68	47	65	62	84	80	89	64	58	72
	B	9	5	6	3	4	4	1	8	12	10	8	5	7
	S	-71	-71	-80	-65	-43	-61	-61	-76	-68	-79	-56	-54	-65
Overige recreatieve voorzieningen	L	3	9	7	8	25	7	8	9	11	13	9	11	10
	B	0	0	2	1	1	1	1	2	2	4	3	2	2
	S	-3	-9	-5	-7	-24	-6	-7	-8	-10	-9	-7	-9	-8
Totaal	L	264	219	244	244	185	212	240	278	288	244	237	208	249
	B	52	20	30	47	24	26	38	48	56	26	44	23	41
	S	-213	-199	-214	-197	-161	-186	-202	-230	-231	-218	-193	-186	-208
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening														
Bijstandsverlening	L	437	322	257	301	322	262	256	444	492	238	250	324	354
	B	379	263	216	242	269	211	211	405	415	200	203	274	300
	S	-58	-59	-41	-59	-53	-51	-44	-39	-78	-38	-47	-50	-54
Werkgelegenheid	L	360	146	117	191	104	127	123	187	312	97	152	103	189
	B	333	125	94	173	85	122	108	170	241	85	146	91	164
	S	-28	-21	-23	-18	-19	-5	-14	-18	-71	-12	-6	-12	-26
Inkomensvoorzieningen vanuit het rijk	L	19	22	22	18	8	19	8	23	16	20	28	28	20
	B	17	18	16	16	7	15	5	19	13	15	23	19	16
	S	-3	-4	-6	-2	-2	-3	-3	-4	-3	-5	-5	-9	-4
Overige sociale zekerheidsregelingen vanuit het rijk	L	1	0	1	3	3	0	2	0	0	0	2	0	1
	B	0	0	0	0	1	0	0	0	0	-	0	1	0
	S	0	0	-1	-3	-1	0	-1	0	0	0	-2	0	-1
Gemeentelijk minimabeleid	L	27	22	18	17	32	24	31	38	27	18	37	21	29
	B	4	1	0	1	1	2	2	8	2	2	14	1	5
	S	-23	-21	-18	-16	-30	-22	-29	-29	-25	-17	-23	-20	-24
Maatschappelijke begeleiding en advies	L	81	45	38	64	41	59	55	77	96	47	50	54	67
	B	32	15	7	23	10	16	14	26	16	10	18	16	18
	S	-49	-30	-30	-41	-31	-43	-41	-51	-80	-38	-32	-38	-49
Vreemdelingen	L	6	12	11	4	8	8	10	10	16	5	10	7	10
	B	5	9	9	4	5	6	9	7	10	4	8	5	7
	S	-1	-3	-2	-1	-3	-2	-1	-3	-6	-1	-2	-2	-3
Sociaal cultureel werk	L	43	30	39	39	28	37	54	53	46	35	43	40	44
	B	4	3	3	5	1	5	9	8	4	3	6	5	5
	S	-39	-28	-35	-35	-28	-32	-45	-45	-42	-32	-37	-35	-38
Tehuizen	L	0	1	1	0	-	0	1	0	1	0	1	1	1
	B	1	1	-	0	-	0	-	-	0	-	0	0	0
	S	0	0	-1	0	-	0	-1	0	0	0	-1	-1	0
Kinderdagopvang	L	26	20	16	20	25	19	21	30	30	19	19	21	24
	B	9	5	3	6	5	5	5	6	5	3	4	7	5
	S	-17	-16	-13	-13	-20	-13	-16	-25	-26	-16	-15	-13	-19
Dagopvang gehandicapten	L	-	0	-	0	0	0	-	1	0	-	0	0	0
	B	-	0	-	-	0	0	-	-	0	-	0	0	0
	S	-	0	-	0	0	0	-	-1	0	-	0	0	0

Tabel 3.1.1 (vervolg)
Lasten, baten en saldo per functie, naar provincies, 2004

		Provincie												Neder- land
		Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zee- land	Noord- Brabant	Lim- burg	
<i>euro per inwoner</i>														
Voorzieningen gehandicapten	L	38	56	64	48	65	51	50	68	63	66	60	65	59
	B	2	2	7	7	3	3	3	7	2	3	3	3	4
	S	-36	-55	-57	-41	-62	-48	-48	-61	-61	-64	-57	-62	-55
Totaal	L	1 039	677	583	707	636	606	610	931	1 099	545	652	664	797
	B	786	441	357	476	388	387	366	654	707	323	425	423	524
	S	-253	-236	-226	-230	-249	-219	-244	-276	-392	-223	-227	-241	-273
Volksgesondheid en milieu														
Ambulancevervoer	L	3	0	-	2	-	0	0	2	6	0	3	0	2
	B	3	-	-	1	-	0	0	2	6	-	2	-	2
	S	0	0	-	-1	-	0	0	-1	0	0	-1	0	0
Verpleeginrichtingen	L	0	0	8	0	-	-	-	1	0	-	0	0	1
	B	-	-	8	1	-	-	-	1	0	-	-	-	0
	S	0	0	0	0	-	-	-	0	0	-	0	0	0
Openbare gezondheidszorg	L	52	14	15	22	18	19	25	25	42	19	24	21	27
	B	34	1	2	6	1	3	6	5	13	1	5	5	7
	S	-18	-13	-12	-16	-17	-16	-19	-20	-28	-18	-19	-16	-20
Jeugdgezondheidszorg, uniform deel	L	3	9	12	7	11	6	12	9	5	9	6	8	7
	B	3	8	10	4	11	5	7	6	4	9	5	5	5
	S	0	-1	-3	-2	0	-1	-4	-3	-1	0	-1	-3	-2
Jeugdgezondheidszorg, maatwerkdeel	L	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1
	B	-	0	0	-	-	0	0	1	0	0	0	0	0
	S	0	0	-1	0	0	0	-1	-1	-1	0	0	0	0
Afvalverwijdering en-verwerking	L	120	109	114	99	101	82	101	151	124	109	110	100	115
	B	19	5	19	5	1	3	3	46	22	2	17	3	17
	S	-102	-104	-95	-94	-100	-79	-98	-105	-102	-108	-93	-97	-97
Riolering en waterzuivering	L	63	80	73	63	38	58	59	63	59	68	66	70	63
	B	2	2	1	2	4	4	6	4	3	1	6	5	4
	S	-61	-79	-72	-61	-34	-53	-53	-60	-56	-67	-59	-66	-59
Milieubeheer	L	28	30	28	32	21	35	34	35	39	32	31	31	34
	B	2	1	1	3	0	6	8	8	8	1	3	2	5
	S	-26	-29	-26	-28	-20	-30	-26	-27	-31	-30	-28	-29	-28
Lijkbezorging	L	12	7	11	9	5	8	10	9	11	16	3	6	8
	B	5	3	7	6	4	6	8	7	7	11	2	3	6
	S	-7	-3	-5	-4	-1	-2	-2	-2	-4	-5	-1	-2	-3
Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	B	107	104	106	99	108	73	94	110	100	102	100	102	99
	S	107	104	106	99	108	73	94	110	100	102	100	102	99
Baten rioolrechten	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	B	55	43	56	59	33	41	47	57	52	43	58	64	53
	S	55	43	56	59	33	41	47	57	52	43	58	64	53
Totaal	L	283	250	261	233	193	209	240	297	288	254	244	237	257
	B	229	168	210	185	160	141	178	245	216	170	199	190	198
	S	-53	-83	-52	-48	-33	-68	-62	-52	-72	-84	-45	-47	-59
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting														
Ruimtelijke ordening	L	109	23	22	23	33	29	48	54	29	23	28	25	36
	B	83	2	2	3	6	4	25	22	4	1	6	2	11
	S	-26	-21	-21	-21	-27	-25	-23	-32	-24	-22	-22	-23	-25
Woningexploitatie, woningbouw	L	68	41	12	28	4	27	34	115	67	17	16	33	50
	B	67	38	7	27	3	26	32	113	63	14	14	29	47
	S	-2	-3	-6	-2	-1	-1	-2	-2	-4	-2	-2	-4	-2
Stads,- en dorpsvernieuwing	L	11	8	9	14	23	9	6	83	29	20	14	8	26
	B	0	2	4	8	11	3	3	74	23	8	9	6	20
	S	-11	-6	-5	-5	-13	-6	-2	-9	-6	-11	-5	-3	-6
Overige volkshuisvesting	L	41	66	38	48	54	46	53	70	52	45	43	43	52
	B	10	27	9	12	5	9	10	22	12	11	8	13	13
	S	-31	-39	-29	-36	-48	-38	-42	-48	-40	-35	-36	-31	-39
Bouwvergunningen	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	B	18	15	18	21	31	19	28	21	22	18	22	17	21
	S	18	15	18	21	31	19	28	21	22	18	22	17	21
Bouwgrondexploitatie	L	42	118	143	362	445	162	296	224	299	164	233	125	232
	B	44	122	143	362	586	169	305	256	304	166	236	125	243
	S	2	4	0	0	141	7	9	32	5	1	4	0	11
Totaal	L	271	256	226	475	559	272	436	545	476	269	334	234	395
	B	221	206	183	433	642	230	403	508	428	218	295	191	355
	S	-50	-50	-43	-42	83	-43	-32	-37	-48	-51	-39	-43	-39

Tabel 3.1.1 (vervolg)
Lasten, baten en saldo per functie, naar provincies, 2004

		Provincie												Neder- land	
		Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zee- land	Noord- Brabant	Lim- burg		
Financiering en algemene dekkingsmiddelen		<i>euro per inwoner</i>													
Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar	L	4	4	1	0	1	40	3	1	3	1	3	0	7	
	B	5	9	22	3	15	46	8	11	11	4	6	7	13	
	S	1	6	22	2	15	6	5	10	9	3	3	6	7	
Overige financiële middelen	L	6	5	3	33	0	3	6	7	7	6	4	1	7	
	B	26	14	13	58	2	12	14	27	30	41	28	18	25	
	S	20	9	10	25	2	9	9	20	23	35	24	17	18	
Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar	L	1	6	1	2	0	9	2	3	8	5	5	1	5	
	B	14	36	25	14	12	21	53	47	31	8	28	14	29	
	S	13	30	23	12	12	12	51	44	22	2	23	14	25	
Algemene uitkering gemeentefonds	L	1	0	3	3	28	2	3	4	27	5	1	6	8	
	B	842	778	689	706	765	674	734	883	973	731	652	680	788	
	S	840	778	686	703	736	672	732	879	947	727	651	674	780	
Algemene baten en lasten	L	64	51	38	49	12	33	84	105	61	42	29	66	58	
	B	38	24	20	61	48	32	25	59	47	7	34	59	42	
	S	-26	-27	-18	13	36	-1	-59	-45	-14	-35	5	-7	-16	
Uitvoering wet WOZ	L	15	11	11	7	8	10	19	9	16	13	11	12	12	
	B	5	4	4	2	4	3	2	3	6	4	4	4	4	
	S	-10	-6	-7	-5	-5	-7	-16	-6	-10	-9	-7	-8	-8	
Baten onroerendezaakbelasting van gebruikers	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	B	93	85	82	84	87	90	98	93	102	89	80	90	91	
	S	93	85	82	84	87	90	98	93	102	89	80	90	91	
Baten onroerendezaakbelasting van zakelijk gerechtigden	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	B	118	110	104	107	110	114	125	118	128	109	103	110	115	
	S	118	110	104	107	110	114	125	118	128	109	103	110	115	
Baten roerende woon- en bedrijfsruimtenbelastingen	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	B	0	0	-	0	-	0	0	1	0	-	0	0	0	
	S	0	0	-	0	-	0	0	1	0	-	0	0	0	
Baten baatbelasting	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	
	S	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	
Baten forensenbelasting	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	B	0	3	2	1	0	1	0	1	1	11	0	0	1	
	S	0	3	2	1	0	1	0	1	1	11	0	0	1	
Baten toeristenbelasting	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	B	1	11	7	2	3	4	2	15	4	26	3	10	6	
	S	1	11	7	2	3	4	2	15	4	26	3	10	6	
Baten hondenbelasting	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	B	2	2	0	3	4	4	3	2	3	3	3	4	3	
	S	2	2	0	3	4	4	3	2	3	3	3	4	3	
Baten reclamebelasting	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	B	0	0	1	0	-	0	1	2	1	-	-	0	1	
	S	0	0	1	0	-	0	1	2	1	-	-	0	1	
Baten precariobelasting	L	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	B	1	1	0	1	0	0	1	6	11	2	1	1	4	
	S	1	1	0	1	0	0	1	6	11	2	1	1	4	
Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	L	27	11	8	11	6	13	8	20	10	10	8	11	12	
	B	17	0	1	1	0	0	1	6	1	0	0	2	2	
	S	-10	-10	-7	-10	-6	-12	-8	-14	-9	-10	-8	-9	-10	
Lastenverlichting rijk	L	19	19	18	19	17	18	17	20	19	20	17	18	18	
	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	S	-19	-19	-18	-19	-17	-18	-17	-20	-19	-20	-17	-18	-18	
Saldo van kostenplaatsen	L	29	8	5	8	1	41	18	11	8	6	4	14	13	
	B	7	10	8	13	2	39	24	15	36	7	11	13	21	
	S	-22	2	3	6	1	-1	6	4	28	1	7	-1	8	
Saldo van de rekening van baten en lasten voor bestemming	L	7	14	6	8	160	5	4	19	11	5	11	7	14	
	B	19	55	39	15	21	37	35	20	66	37	22	30	36	
	S	11	40	33	6	-140	31	30	1	55	31	10	23	22	
Totaal voor bestemming	L	173	129	93	140	235	173	162	198	169	115	93	137	155	
	B	1 187	1 143	1 017	1 072	1 074	1 078	1 128	1 309	1 452	1 081	974	1 043	1 184	
	S	1 014	1 013	924	932	839	905	965	1 111	1 283	966	882	907	1 030	
Totaal-generaal voor bestemming	L	2 980	2 321	2 140	2 505	2 778	2 058	2 344	3 530	3 303	2 074	2 117	2 000	2 673	
	B	2 980	2 321	2 140	2 505	2 778	2 058	2 344	3 530	3 303	2 074	2 117	2 000	2 673	
	S	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Tabel 3.1.1 (slot)
Lasten, baten en saldo per functie, naar provincies, 2004

		Provincie											Neder- land	
		Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zee- land	Noord- Brabant		Lim- burg
<i>euro per inwoner</i>														
Mutaties reserves die verband houden met de hoofdfuncties 0 tot en met 9	L	29	72	36	23	314	43	33	85	119	59	45	47	71
	B	41	114	47	22	163	66	59	82	141	84	49	56	81
	S	11	42	11	-1	-151	23	26	-2	22	25	4	9	10
Saldo van de rekening van baten en lasten na bestemming	L	2	6	0	3	0	2	2	5	1	3	2	1	2
	B	3	4	23	10	11	10	7	8	35	10	8	15	15
	S	0	-2	22	7	11	8	5	4	33	6	6	14	12
Totaal na bestemming	L	198	193	124	156	388	212	194	268	279	172	128	177	214
	B	1 212	1 206	1 048	1 089	1 228	1 117	1 159	1 380	1 561	1 138	1 010	1 084	1 244
	S	1 014	1 013	924	932	839	905	965	1 111	1 283	966	882	907	1 030
Totaal-generaal na bestemming	L	3 005	2 384	2 171	2 522	2 932	2 097	2 375	3 600	3 412	2 131	2 152	2 041	2 733
	B	3 005	2 384	2 171	2 522	2 932	2 097	2 375	3 600	3 412	2 131	2 152	2 041	2 733
	S	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Bron: CBS.

Tabel 3.1.2
Lasten per hoofdfunctie, naar provincies

		Provincie											Neder- land	
		Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zee- land	Noord- Brabant		Lim- burg
<i>euro per inwoner</i>														
Algemeen Bestuur	2003	170	117	117	135	129	181	145	177	187	129	137	138	159
	2004	194	126	122	143	139	178	152	174	184	125	136	134	160
Openbare orde en veiligheid	2003	54	45	44	51	50	51	61	72	71	62	53	56	60
	2004	62	49	48	55	56	56	66	82	82	68	57	65	67
Verkeer, vervoer en waterstaat	2003	155	192	151	159	219	134	221	583	410	181	173	165	286
	2004	176	189	140	159	204	133	163	580	295	161	162	166	255
Economische zaken	2003	26	23	14	18	97	24	15	81	51	31	24	32	40
	2004	26	24	12	23	35	15	16	87	40	47	22	30	36
Onderwijs	2003	464	387	351	295	461	226	274	373	382	247	185	139	302
	2004	492	401	410	328	535	204	259	358	383	246	181	124	302
Cultuur en recreatie	2003	259	216	242	220	187	203	231	265	274	248	228	212	240
	2004	264	219	244	244	185	212	240	278	288	244	237	208	249
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	2003	1 009	669	548	691	566	575	594	911	1 067	557	615	608	768
	2004	1 039	677	583	707	636	606	610	931	1 099	545	652	664	797
Volksgezondheid en milieu	2003	266	255	290	219	171	207	247	290	285	278	241	236	255
	2004	283	250	261	233	193	209	240	297	288	254	244	237	257
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	2003	327	246	307	337	726	301	453	495	510	280	338	275	401
	2004	271	256	226	475	559	272	436	545	476	269	334	234	395
Financiering en algemene dekkingsmiddelen (na bestemming)	2003	198	176	98	183	177	117	171	253	231	131	148	130	183
	2004	198	193	124	156	388	212	194	268	279	172	128	177	214
Totaal-generaal (na bestemming)	2003	2 928	2 325	2 162	2 308	2 783	2 019	2 411	3 499	3 469	2 145	2 144	1 992	2 694
	2004	3 005	2 384	2 171	2 522	2 932	2 097	2 375	3 600	3 412	2 131	2 152	2 041	2 733

Bron: CBS.

Tabel 3.2
Begrote opbrengsten van gemeentelijke heffingen, naar provincies

		Provincie												Neder- land	
		Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zee- land	Noord- Brabant	Lim- burg		
		<i>euro per inwoner</i>													
Belastingen															
Onroerendezaakbelasting van gebruikers	2003	89	81	78	81	78	84	90	87	99	80	76	82	86	
	2004	93	85	82	84	87	90	98	93	102	89	80	90	91	
Onroerendezaakbelasting van zakelijk gerechtigden	2003	113	101	98	102	101	105	116	109	124	102	96	104	108	
	2004	118	110	104	107	110	114	125	118	128	109	103	110	115	
Roerende woon- en bedrijfsruimten- belasting	2003	0	0	0	–	0	0	0	1	0	–	0	0	0	
	2004	0	0	–	0	–	0	0	1	0	–	0	0	0	
Hondenbelasting	2003	2	2	0	3	4	4	3	2	3	3	3	4	3	
	2004	2	2	0	3	4	4	3	2	3	3	3	4	3	
Toeristenbelasting	2003	1	10	6	2	3	3	2	15	3	23	2	9	6	
	2004	1	11	7	2	3	4	2	15	4	26	3	10	6	
Precariobelasting	2003	1	1	0	1	0	0	1	3	11	2	1	1	3	
	2004	1	1	0	1	0	0	1	6	11	2	1	1	4	
Reclamebelasting	2003	–	0	–	–	–	–	1	1	1	–	–	–	0	
	2004	0	0	1	0	–	0	1	2	1	–	–	0	1	
Parkeerbelasting	2003	10	11	13	16	15	13	17	47	26	25	20	19	23	
	2004	13	12	13	22	8	15	18	46	24	30	21	20	24	
Baatbelasting	2003	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	
	2004	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	
Forensenbelasting	2003	0	3	2	1	0	2	0	1	0	10	0	0	1	
	2004	0	3	2	1	0	1	0	1	1	11	0	0	1	
Totaal	2003	216	208	197	205	202	211	231	267	267	246	198	221	232	
	2004	228	224	209	221	212	229	250	284	274	272	211	237	246	
Retributies															
Rioolrechten	2003	51	39	52	54	31	38	44	54	48	43	55	61	49	
	2004	55	43	56	59	33	41	47	57	52	43	58	64	53	
Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten	2003	95	97	102	94	95	70	93	107	92	95	96	99	94	
	2004	107	104	106	99	108	73	94	110	100	102	100	102	99	
Bouwleges	2003	17	13	16	20	38	18	26	20	19	16	21	16	20	
	2004	18	15	18	21	31	19	28	21	22	18	22	17	21	
Secretarieleges	2003	8	9	10	9	10	10	11	12	12	10	10	10	11	
	2004	9	9	9	10	10	10	11	13	13	10	11	10	11	
Totaal	2003	171	157	180	176	174	136	174	193	172	164	182	185	173	
	2004	188	171	189	189	181	143	180	201	187	174	191	194	183	
Totaal-generaal	2003	388	365	377	382	376	347	405	459	438	410	380	406	405	
	2004	416	395	398	410	393	372	430	485	460	446	402	430	429	

Bron: CBS.

Tabel 4.1
Lasten, baten en saldo per hoofdfunctie, naar Coropgebieden, 2004

		Hoofdfunctie										Totaal- generaal voor bestem- ming	Financ. en alge- mene dekkings- middelen na bestem- ming	Totaal- generaal na bestem- ming
		Alge- meen bestuur	Open- bare orde en veilig- heid	Verkeer, vervoer en wa- terstaat	Econo- mische zaken	Onder- wijs	Cultuur en re- creatie	Sociale voorz. en maatsch. dienst- verlening	Volks- gezond- heid en milieu	Ruimte- lijke orde- ning en volks- huisv.	Financ. en alge- mene dekkings- middelen voor bestem- ming			
<i>euro per inwoner</i>														
Oost-Groningen	L	149	44	170	13	532	205	812	223	85	92	2 324	123	2 355
	B	11	2	13	4	421	29	564	177	28	1 074	2 324	1 105	2 355
	S	-138	-42	-157	-9	-110	-176	-248	-45	-58	982	0	982	0
Delfzijl en omgeving	L	165	53	149	9	335	253	794	247	217	96	2 317	115	2 336
	B	13	9	7	3	241	26	551	206	144	1 118	2 317	1 136	2 336
	S	-152	-44	-142	-6	-94	-227	-243	-40	-73	1 021	0	1 021	0
Overig Groningen	L	217	71	182	34	497	290	1 170	313	357	218	3 350	241	3 373
	B	74	24	67	16	379	65	913	255	314	1 245	3 350	1 268	3 373
	S	-143	-47	-115	-19	-119	-226	-257	-59	-43	1 027	0	1 027	0
Noord-Friesland	L	129	51	207	35	318	222	761	262	215	149	2 349	227	2 427
	B	13	3	43	27	202	18	513	161	147	1 222	2 349	1 300	2 427
	S	-116	-48	-164	-7	-116	-204	-248	-101	-68	1 073	0	1 073	0
Zuidwest-Friesland	L	152	45	185	10	417	212	532	243	147	172	2 114	186	2 129
	B	9	4	27	1	301	26	337	177	115	1 117	2 114	1 132	2 129
	S	-143	-41	-158	-9	-116	-186	-195	-66	-32	945	0	945	0
Zuidoost-Friesland	L	106	47	161	15	527	218	617	235	378	77	2 381	140	2 444
	B	9	3	15	7	399	21	377	173	348	1 029	2 381	1 093	2 444
	S	-97	-44	-146	-8	-129	-198	-239	-62	-31	953	0	953	0
Noord-Drenthe	L	134	42	132	9	420	234	521	273	151	100	2 016	157	2 073
	B	14	5	14	6	305	34	317	241	106	973	2 016	1 030	2 073
	S	-120	-37	-118	-3	-114	-200	-205	-32	-45	873	0	873	0
Zuidoost-Drenthe	L	112	55	135	15	432	232	698	261	289	100	2 329	111	2 340
	B	9	2	11	7	330	27	462	182	251	1 048	2 329	1 060	2 340
	S	-103	-53	-124	-8	-102	-205	-237	-79	-38	949	0	949	0
Zuidwest-Drenthe	L	119	46	160	14	367	275	518	245	250	74	2 067	91	2 084
	B	23	4	27	13	254	29	275	201	202	1 040	2 067	1 057	2 084
	S	-96	-42	-133	-1	-112	-246	-243	-44	-48	966	0	966	0
Noord-Overijssel	L	140	55	145	26	222	238	529	224	706	113	2 397	145	2 429
	B	15	3	30	25	116	27	311	175	675	1 020	2 397	1 052	2 429
	S	-125	-52	-115	0	-105	-211	-218	-49	-31	907	0	907	0
Zuidwest-Overijssel	L	158	57	237	5	333	269	651	218	379	120	2 425	121	2 427
	B	23	4	39	8	236	63	420	181	335	1 117	2 425	1 119	2 427
	S	-135	-53	-198	3	-97	-207	-230	-37	-43	997	0	997	0
Twente	L	141	54	148	25	386	242	819	242	370	159	2 585	171	2 597
	B	16	3	28	19	277	55	582	192	322	1 090	2 585	1 102	2 597
	S	-125	-51	-119	-6	-109	-187	-237	-50	-48	931	0	931	0
Veluwe	L	129	57	146	15	215	226	500	217	377	100	1 982	180	2 062
	B	17	8	32	11	107	18	294	152	340	1 003	1 982	1 083	2 062
	S	-112	-49	-114	-5	-108	-208	-206	-64	-37	903	0	903	0
Achterhoek	L	139	47	142	14	236	205	412	224	142	85	1 647	116	1 677
	B	14	4	17	18	143	23	226	178	103	921	1 647	951	1 677
	S	-125	-43	-125	4	-94	-182	-186	-46	-39	836	0	836	0
Arnhem/Nijmegen	L	256	57	119	13	164	220	883	215	271	315	2 512	325	2 522
	B	108	6	28	10	66	35	614	129	223	1 293	2 512	1 303	2 522
	S	-147	-51	-91	-3	-98	-185	-269	-86	-48	978	0	978	0
Zuidwest-Gelderland	L	141	67	124	17	243	161	379	143	203	89	1 567	115	1 593
	B	15	6	19	14	144	23	216	83	155	892	1 567	918	1 593
	S	-126	-61	-105	-3	-99	-138	-163	-60	-48	803	0	803	0
Utrecht	L	152	66	163	16	259	240	610	240	436	162	2 344	194	2 375
	B	24	5	40	13	149	38	366	178	403	1 128	2 344	1 159	2 375
	S	-128	-61	-123	-3	-110	-202	-244	-62	-32	965	0	965	0
Kop van Noord-Holland	L	137	56	159	11	321	223	494	238	280	78	1 997	121	2 040
	B	12	2	34	7	220	31	297	184	237	974	1 997	1 017	2 040
	S	-126	-53	-125	-4	-101	-192	-197	-54	-43	896	0	896	0
Alkmaar en omgeving	L	128	63	159	13	250	240	588	211	257	118	2 028	185	2 095
	B	13	2	52	7	151	48	371	170	213	1 003	2 028	1 070	2 095
	S	-116	-61	-107	-6	-100	-192	-218	-42	-44	885	0	885	0
IJmond	L	100	69	149	15	142	230	508	195	292	114	1 814	120	1 820
	B	12	5	33	3	50	31	286	159	244	989	1 814	995	1 820
	S	-88	-64	-116	-12	-92	-199	-222	-36	-47	875	0	875	0
Agglomeratie Haarlem	L	116	127	239	22	214	290	609	262	179	157	2 215	167	2 226
	B	16	61	113	27	102	68	360	210	123	1 136	2 215	1 146	2 226
	S	-100	-67	-125	5	-112	-222	-249	-53	-56	979	0	979	0

Tabel 4.1 (slot)
Lasten, baten en saldo per hoofdfunctie, naar Coropgebieden, 2004

		Hoofdfunctie										Totaal- generaal voor bestem- ming	Financ. en alge- mene dek- kings- middelen na bestem- ming	Totaal- generaal na bestem- ming
		Alge- meen bestuur	Open- bare orde en veilig- heid	Verkeer, vervoer en wa- terstaat	Econo- mische zaken	Onder- wijs	Cultuur en re- creatie	Sociale voorz. en maatsch. dienst- verlening	Volks- gezond- heid en milieu	Ruimte- lijke orde- ning en volks- huisv.	Financ. en alge- mene dek- kings- middelen voor bestem- ming			
<i>euro per inwoner</i>														
Zaanstreek	L	186	49	163	14	640	205	566	258	889	143	3 113	144	3 115
	B	37	0	25	3	550	24	354	221	797	1 103	3 113	1 104	3 115
	S	-149	-49	-137	-11	-91	-181	-212	-38	-92	960	0	960	0
Groot-Amsterdam	L	225	94	1 058	171	460	336	1 394	371	823	295	5 228	415	5 348
	B	39	10	823	161	325	61	1 045	309	804	1 651	5 228	1 770	5 348
	S	-186	-84	-235	-10	-135	-275	-349	-62	-19	1 356	0	1 356	0
Het Gooi en Vechtstreek	L	125	73	153	13	128	187	474	233	147	110	1 643	132	1 665
	B	13	4	38	9	32	20	275	201	98	953	1 643	975	1 665
	S	-112	-69	-115	-4	-97	-167	-199	-32	-49	843	0	843	0
Agglomeratie Leiden en Bollenstreek	L	159	55	182	12	242	214	622	241	322	119	2 168	134	2 182
	B	18	6	54	12	128	32	348	139	270	1 161	2 168	1 175	2 182
	S	-141	-49	-128	1	-114	-182	-274	-102	-52	1 042	0	1 042	0
Agglomeratie 's-Gravenhage	L	156	81	197	43	353	319	1 283	254	597	237	3 521	301	3 585
	B	25	6	37	22	157	35	701	184	516	1 839	3 521	1 902	3 585
	S	-131	-75	-160	-22	-197	-285	-582	-70	-81	1 601	0	1 601	0
Delft en Westland	L	148	64	212	15	246	256	695	313	537	207	2 693	216	2 702
	B	40	6	37	11	142	36	467	211	488	1 255	2 693	1 264	2 702
	S	-108	-58	-175	-4	-104	-220	-228	-101	-49	1 048	0	1 048	0
Oost-Zuid-Holland	L	151	57	184	29	248	176	433	262	194	116	1 850	129	1 863
	B	13	2	24	20	150	25	225	197	149	1 046	1 850	1 059	1 863
	S	-138	-55	-160	-9	-98	-152	-208	-65	-45	930	0	930	0
Groot-Rijnmond	L	233	100	456	61	515	344	1 487	340	476	171	4 183	398	4 410
	B	40	19	282	48	365	93	1 053	271	447	1 565	4 183	1 792	4 410
	S	-193	-81	-174	-12	-150	-251	-434	-69	-29	1 394	0	1 394	0
Zuidoost-Zuid-Holland	L	141	75	177	12	305	216	640	229	583	104	2 483	125	2 504
	B	15	10	51	22	183	33	405	184	537	1 042	2 483	1 063	2 504
	S	-126	-65	-126	10	-122	-183	-235	-45	-46	938	0	938	0
Zeeuwsch-Vlaanderen	L	135	73	161	106	258	237	502	250	118	64	1 903	122	1 960
	B	10	1	27	102	181	18	298	163	70	1 032	1 903	1 089	1 960
	S	-125	-71	-134	-4	-76	-219	-204	-87	-47	968	0	968	0
Overig Zeeland	L	120	66	160	23	242	247	563	256	329	135	2 142	192	2 199
	B	13	4	44	26	143	29	332	173	277	1 101	2 142	1 158	2 199
	S	-108	-61	-117	3	-99	-218	-231	-83	-52	966	0	966	0
West-Noord-Brabant	L	124	60	195	27	189	235	646	228	374	99	2 178	148	2 226
	B	16	7	46	24	95	43	426	185	339	996	2 178	1 045	2 226
	S	-107	-53	-149	-3	-94	-192	-220	-43	-35	897	0	897	0
Midden-Noord-Brabant	L	120	55	180	13	236	234	863	273	357	74	2 406	114	2 447
	B	20	7	63	25	134	47	617	238	309	945	2 406	986	2 447
	S	-100	-48	-116	12	-102	-187	-246	-35	-48	872	0	872	0
Noordoost-Noord-Brabant	L	133	50	143	31	156	235	559	256	348	97	2 008	131	2 042
	B	16	1	38	37	55	40	346	204	317	953	2 008	988	2 042
	S	-117	-49	-105	7	-102	-195	-213	-51	-31	856	0	856	0
Zuidoost-Noord-Brabant	L	159	60	141	15	160	241	607	228	274	95	1 980	118	2 002
	B	20	8	30	29	67	45	375	182	232	992	1 980	1 015	2 002
	S	-139	-52	-111	14	-93	-196	-232	-46	-42	897	0	897	0
Noord-Limburg	L	131	73	166	15	128	207	558	235	335	96	1 943	125	1 972
	B	10	11	35	15	41	24	333	186	296	991	1 943	1 020	1 972
	S	-121	-62	-130	-1	-87	-183	-225	-49	-39	896	0	896	0
Midden-Limburg	L	115	70	150	19	147	211	553	230	265	125	1 887	140	1 902
	B	12	11	27	25	60	30	337	184	230	971	1 887	986	1 902
	S	-103	-59	-123	6	-87	-182	-216	-46	-36	846	0	846	0
Zuid-Limburg	L	142	60	173	41	115	208	752	240	177	159	2 067	215	2 123
	B	19	6	50	32	26	19	495	195	130	1 093	2 067	1 149	2 123
	S	-123	-54	-122	-8	-88	-189	-257	-46	-47	934	0	934	0
Flevoland	L	139	56	204	35	535	185	636	193	559	235	2 778	388	2 932
	B	20	2	54	17	396	24	388	160	642	1 074	2 778	1 228	2 932
	S	-118	-55	-150	-18	-139	-161	-249	-33	83	839	0	839	0
Nederland	L	160	67	255	36	302	249	797	257	395	155	2 673	214	2 733
	B	26	8	116	32	188	41	524	198	355	1 184	2 673	1 244	2 733
	S	-134	-59	-139	-4	-114	-208	-273	-59	-39	1 030	0	1 030	0

Bron: CBS.

Tabel 4.2
Begrote opbrengsten van gemeentelijke heffingen, naar Coropgebieden

		Belastingen						Retributies			Totaal
		Onroerendezaakbel.		Honden- belas- ting	Toe- risten belast.	Parkeer- belasting	Overige belas- tingen	Riool- rechten	Afval- stoffen heffing	Overige rechten/ heffingen	
		gebrui- kers	zakelijk gerecht.								
<i>euro per inwoner</i>											
Oost-Groningen	2003	76	95	2	1	8	0	49	93	21	344
	2004	79	102	2	2	8	0	56	103	21	374
Delfzijl en omgeving	2003	90	119	3	0	4	0	56	95	19	387
	2004	101	130	3	0	6	0	51	123	21	435
Overig Groningen	2003	94	120	2	1	12	2	52	96	27	406
	2004	98	123	2	1	16	1	55	106	30	432
Noord-Friesland	2003	89	111	2	13	11	2	31	102	23	385
	2004	92	123	2	14	13	3	34	107	25	413
Zuidwest-Friesland	2003	71	88	1	16	12	9	48	93	19	357
	2004	76	97	1	18	12	10	52	103	22	391
Zuidoost-Friesland	2003	72	90	3	1	11	2	47	91	19	336
	2004	78	97	3	1	11	3	53	101	25	370
Noord-Drenthe	2003	72	91	1	6	12	1	66	107	28	383
	2004	75	97	0	6	10	3	75	113	28	408
Zuidoost-Drenthe	2003	89	111	–	8	10	1	23	93	25	359
	2004	93	116	–	8	9	1	23	101	25	376
Zuidwest-Drenthe	2003	73	91	–	5	17	5	72	107	25	395
	2004	78	100	–	6	23	6	74	101	26	415
Noord-Overijssel	2003	77	97	2	3	18	4	51	86	31	370
	2004	80	104	2	3	20	5	56	91	33	395
Zuidwest-Overijssel	2003	80	99	2	1	22	2	47	97	32	380
	2004	81	101	2	1	27	2	48	97	34	393
Twente	2003	83	105	4	2	13	2	57	97	26	389
	2004	87	110	4	2	21	2	64	103	29	422
Veluwe	2003	78	99	4	5	13	5	30	87	30	351
	2004	86	109	4	7	15	5	33	90	31	378
Achterhoek	2003	61	75	3	4	9	1	58	98	25	336
	2004	64	81	3	5	10	1	62	99	27	353
Arnhem/Nijmegen	2003	107	134	4	1	18	1	29	60	28	383
	2004	114	143	4	1	22	1	31	66	27	409
Zuidwest-Gelderland	2003	65	82	4	2	7	0	50	7	27	243
	2004	72	92	4	2	7	2	56	7	30	271
Utrecht	2003	90	116	3	2	17	3	44	93	37	405
	2004	98	125	3	2	18	3	47	94	39	430
Kop van Noord-Holland	2003	65	81	2	10	10	6	46	99	22	341
	2004	69	87	2	10	12	6	50	103	24	362
Alkmaar en omgeving	2003	78	98	3	5	29	4	45	90	27	379
	2004	85	108	3	5	35	5	49	99	28	418
IJmond	2003	80	99	3	2	10	2	44	95	26	361
	2004	90	111	3	2	12	2	51	97	32	400
Agglomeratie Haarlem	2003	97	122	3	9	55	14	45	104	25	475
	2004	100	124	3	9	59	15	47	102	28	488
Zaanstreek	2003	88	109	2	–	9	2	77	100	47	433
	2004	93	116	2	1	8	41	79	102	57	500
Groot-Amsterdam	2003	96	121	2	25	76	8	55	115	37	536
	2004	103	129	2	26	70	9	57	119	37	552
Het Gooi en Vechtstreek	2003	80	101	3	2	22	2	66	108	32	416
	2004	91	117	3	2	26	2	70	110	32	452
Agglomeratie Leiden en Bollenstreek	2003	106	119	3	5	22	12	27	70	25	389
	2004	118	134	4	7	23	15	33	75	30	439
Agglomeratie 's-Gravenhage	2003	96	119	3	6	28	17	32	105	39	446
	2004	103	130	3	6	28	18	34	112	42	476
Delft en Westland	2003	83	105	2	1	18	5	55	93	32	393
	2004	87	108	1	2	18	7	60	116	36	436
Oost-Zuid-Holland	2003	83	102	3	0	12	5	66	92	26	390
	2004	87	108	3	1	11	5	68	103	25	410
Groot-Rijnmond	2003	113	147	4	3	33	15	55	94	30	492
	2004	110	143	4	3	27	17	59	99	34	496
Zuidoost-Zuid-Holland	2003	69	87	3	0	18	2	60	83	32	353
	2004	75	95	3	0	18	2	64	91	35	383

Tabel 4.2 (slot)
Begrote opbrengsten van gemeentelijke heffingen, naar Coropgebieden

		Belastingen					Requisieten			Totaal	
		Onroerendezaakbel.		Hondenbelasting	Toeristenbelasting	Parkeerbelasting	Overige belastingen	Rioleren	Afvastoffenheffing		Overige rechten/heffingen
		gebruikers	zakelijk gerecht.								
<i>euro per inwoner</i>											
Zeeuwsch-Vlaanderen	2003	71	90	4	17	11	14	34	92	20	351
	2004	82	104	4	21	22	15	29	109	23	408
Overig Zeeland	2003	84	106	3	26	31	13	47	96	27	433
	2004	92	111	3	29	34	13	49	100	30	461
West-Noord-Brabant	2003	75	96	3	1	22	2	54	107	30	391
	2004	78	102	4	2	25	2	58	107	33	410
Midden-Noord-Brabant	2003	68	87	3	3	18	3	51	99	32	364
	2004	72	92	3	3	21	3	55	106	34	388
Noordoost-Noord-Brabant	2003	75	94	2	2	20	1	55	89	30	368
	2004	81	104	3	2	21	1	56	97	30	394
Zuidoost-Noord-Brabant	2003	82	102	2	4	18	1	59	90	33	391
	2004	85	108	2	5	19	1	63	94	35	411
Noord-Limburg	2003	85	107	3	16	18	2	60	95	26	413
	2004	86	123	3	17	20	2	63	102	27	443
Midden-Limburg	2003	61	78	3	7	16	2	63	90	24	344
	2004	65	84	4	7	17	3	65	95	26	365
Zuid-Limburg	2003	89	113	4	7	21	2	61	104	25	426
	2004	102	115	4	8	21	2	65	105	27	449
Flevoland	2003	78	101	4	3	15	1	31	95	48	376
	2004	87	110	4	3	8	1	33	108	41	393
Nederland	2003	86	108	3	6	23	5	49	94	30	405
	2004	91	115	3	6	24	6	53	99	32	429

Bron: CBS.

Tabel 5.1.1
Lasten, baten en saldo per functie, naar woonruimgroepen, 2004

		Grooteklasse naar aantal woonruimten					Nederland
		meer dan 50 000	30 001 t/m 50 000	10 001 t/m 30 000	3 001 t/m 10 000	3 000 en minder	
<i>euro per woonruimte</i>							
Algemeen bestuur							
Bestuursorganen	L	55	56	84	110	160	78
	B	1	2	1	2	4	1
	S	-54	-54	-83	-108	-156	-77
Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders	L	293	200	118	140	221	191
	B	78	22	4	4	1	30
	S	-215	-178	-113	-136	-220	-161
Burgerzaken	L	79	72	69	77	105	75
	B	8	1	2	2	0	4
	S	-71	-71	-68	-75	-104	-71
Baten secretarieleges burgerzaken	L	-	-	-	-	-	-
	B	28	27	25	25	30	26
	S	28	27	25	25	30	26
Bestuurlijke samenwerking	L	20	9	10	13	20	14
	B	2	0	0	0	1	1
	S	-18	-9	-10	-13	-19	-13
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(funcctie)	L	14	18	21	28	36	20
	B	0	1	0	0	0	0
	S	-14	-17	-21	-28	-36	-20
Totaal	L	462	355	303	368	542	378
	B	118	54	33	32	37	62
	S	-344	-302	-270	-335	-506	-316
Openbare orde en veiligheid							
Brandweer en rampenbestrijding	L	160	129	106	109	139	127
	B	31	9	6	4	5	14
	S	-129	-120	-100	-105	-134	-113
Openbare orde en veiligheid	L	40	31	29	23	25	31
	B	9	5	4	2	4	5
	S	-31	-26	-25	-22	-21	-26
Totaal	L	199	160	135	132	164	158
	B	40	14	10	5	9	19
	S	-160	-146	-125	-127	-156	-140
Verkeer, vervoer en waterstaat							
Wegen, straten, pleinen	L	352	284	264	289	302	300
	B	59	16	15	14	14	29
	S	-293	-268	-249	-275	-288	-272
Verkeersmaatregelen te land	L	51	45	37	36	29	42
	B	7	2	1	1	0	3
	S	-43	-43	-36	-34	-28	-39
Openbaar vervoer	L	486	13	6	3	5	155
	B	465	10	3	0	2	146
	S	-21	-4	-3	-3	-3	-9
Parkeren	L	168	62	28	7	6	71
	B	70	6	2	1	0	23
	S	-98	-57	-26	-6	-5	-48
Baten parkeerbelasting	L	-	-	-	-	-	-
	B	114	59	35	7	7	56
	S	114	59	35	7	7	56
Zeehavens	L	34	1	2	2	-	12
	B	40	2	1	2	-	13
	S	6	0	-1	-1	-	1
Binnenhavens en waterwegen	L	22	8	6	8	6	12
	B	6	2	2	3	3	3
	S	-16	-6	-4	-6	-3	-8
Veerdiensten	L	3	0	2	2	1	2
	B	0	0	1	2	0	1
	S	-3	0	-1	-1	0	-1
Luchtvaart	L	0	0	0	0	1	0
	B	-	-	0	0	0	0
	S	0	0	0	0	-1	0
Waterkering, afwatering en landaanwinning	L	6	8	10	11	11	9
	B	0	0	0	1	1	0
	S	-6	-8	-10	-10	-11	-8
Totaal	L	1 121	423	355	358	361	603
	B	760	96	60	31	28	275
	S	-361	-327	-295	-328	-333	-328

Tabel 5.1.1 (vervolg)
Lasten, baten en saldo per functie, naar woonruimtegroepen, 2004

		Grootteklasse naar aantal woonruimten					Nederland
		meer dan 50 000	30 001 t/m 50 000	10 001 t/m 30 000	3 001 t/m 10 000	3 000 en minder	
<i>euro per woonruimte</i>							
Economische zaken							
Handel en ambacht	L	92	48	23	15	8	46
	B	52	26	10	8	5	25
	S	-40	-22	-13	-7	-3	-21
Industrie	L	22	2	12	6	11	12
	B	19	2	8	4	11	10
	S	-3	0	-3	-2	0	-2
Nutsbedrijven	L	63	24	4	5	4	25
	B	79	33	13	21	20	38
	S	16	9	10	16	16	13
Agrarische productie en ontginning	L	0	0	0	2	2	1
	B	0	0	0	2	2	1
	S	0	0	0	0	1	0
Overige agrarische zaken, jacht en visserij	L	0	0	2	3	5	2
	B	-	0	3	2	3	1
	S	0	0	0	-1	-1	0
Totaal	L	178	74	41	30	30	86
	B	151	61	35	37	42	75
	S	-26	-14	-6	6	12	-10
Onderwijs							
Openbaar basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	L	256	194	219	185	147	218
	B	248	181	203	168	122	205
	S	-8	-13	-16	-17	-24	-13
Openbaar basisonderwijs, onderwijshuisvesting	L	56	39	40	37	37	44
	B	9	2	3	3	2	5
	S	-47	-37	-38	-34	-35	-40
Bijzonder basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	L	9	18	15	15	17	14
	B	2	2	5	1	3	3
	S	-7	-16	-10	-14	-14	-11
bijzonder basisonderwijs, onderwijshuisvesting	L	28	40	54	60	60	45
	B	0	4	2	2	4	2
	S	-28	-37	-52	-58	-57	-44
Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	L	51	32	20	11	3	29
	B	49	30	18	9	0	27
	S	-3	-2	-1	-2	-3	-2
Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, onderwijshuisvesting	L	14	5	4	1	-	7
	B	2	0	0	0	-	1
	S	-13	-5	-4	-1	-	-6
Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	L	4	5	5	2	2	4
	B	1	0	1	0	0	0
	S	-3	-4	-4	-2	-2	-4
Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, onderwijshuisvesting	L	10	12	9	6	3	9
	B	0	1	0	1	-	0
	S	-9	-11	-9	-5	-3	-9
Openbaar voortgezet onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	L	141	68	90	34	35	89
	B	138	64	87	33	33	86
	S	-3	-4	-4	-1	-2	-3
Openbaar voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting	L	30	13	18	5	2	18
	B	4	1	1	0	-	2
	S	-25	-12	-16	-5	-2	-16
Bijzonder voortgezet onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	L	4	8	3	3	1	4
	B	1	0	0	0	-	1
	S	-3	-8	-2	-2	-1	-3
Bijzonder voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting	L	7	23	20	13	3	15
	B	0	2	1	1	0	1
	S	-7	-20	-20	-13	-3	-14
Gemeenschappelijke baten en lasten van onderwijs	L	283	180	125	97	86	175
	B	147	79	41	23	22	75
	S	-136	-101	-84	-73	-64	-100
Volwasseneneducatie	L	82	43	30	15	8	44
	B	65	39	27	14	6	37
	S	-17	-4	-3	-2	-1	-7
Totaal	L	974	681	652	486	405	714
	B	665	407	389	256	193	444
	S	-309	-274	-263	-230	-212	-270

Tabel 5.1.1 (vervolg)
Lasten, baten en saldo per functie, naar woonruimgroepen, 2004

		Grooteklasse naar aantal woonruimten					Nederland
		meer dan 50 000	30 001 t/m 50 000	10 001 t/m 30 000	3 001 t/m 10 000	3 000 en minder	
<i>euro per woonruimte</i>							
Cultuur en recreatie							
Openbaar bibliotheekwerk	L	78	64	55	50	50	62
	B	15	4	4	4	3	7
	S	-62	-59	-52	-47	-47	-55
Vormings,- en ontwikkelingswerk	L	36	42	41	24	16	35
	B	3	5	4	2	0	3
	S	-33	-37	-36	-22	-15	-32
Sport	L	155	133	137	123	102	138
	B	57	30	34	31	22	40
	S	-98	-103	-103	-93	-80	-98
Groene sportvelden en terreinen	L	17	21	24	29	36	23
	B	3	4	3	4	6	3
	S	-14	-17	-21	-26	-30	-19
Kunst	L	167	68	43	14	14	78
	B	31	14	7	1	1	14
	S	-136	-54	-36	-13	-13	-64
Oudheidkunde/musea	L	106	52	28	24	37	55
	B	23	5	3	2	4	9
	S	-83	-47	-25	-22	-33	-45
Natuurbescherming	L	2	4	7	9	10	6
	B	0	0	1	1	1	1
	S	-2	-3	-6	-8	-9	-5
Openbaar groen en openluchtrecreatie	L	167	168	178	168	178	171
	B	30	11	11	11	12	17
	S	-137	-158	-167	-157	-166	-154
Overige recreatieve voorzieningen	L	18	16	28	25	35	22
	B	4	1	4	4	5	4
	S	-14	-15	-24	-21	-30	-19
Totaal	L	745	568	540	467	479	590
	B	167	75	70	58	55	98
	S	-579	-493	-469	-408	-424	-492
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening							
Bijstandsverlening	L	1 480	809	588	347	274	836
	B	1 298	687	480	258	189	708
	S	-182	-121	-108	-89	-85	-128
Werkgelegenheid	L	966	356	227	120	83	447
	B	827	312	201	106	82	387
	S	-139	-44	-26	-14	-1	-60
Inkomensvoorzieningen vanuit het rijk	L	42	67	43	49	51	48
	B	38	49	32	39	37	38
	S	-4	-18	-11	-10	-14	-10
Overige sociale zekerheidsregelingen vanuit het rijk	L	1	1	3	2	0	2
	B	0	-	1	0	-	0
	S	-1	-1	-3	-2	0	-2
Gemeentelijk minimabeleid	L	97	94	53	34	24	68
	B	15	33	4	2	1	11
	S	-81	-61	-49	-32	-23	-56
Maatschappelijke begeleiding en advies	L	277	145	105	81	87	158
	B	93	57	14	6	13	43
	S	-184	-88	-91	-75	-75	-115
Vreemdelingen	L	25	33	25	18	15	24
	B	16	25	19	12	11	17
	S	-9	-8	-6	-5	-4	-7
Sociaal cultureel werk	L	150	110	81	67	61	103
	B	19	16	7	9	5	12
	S	-132	-94	-73	-58	-56	-91
Tehuizen	L	0	0	2	2	5	1
	B	-	0	1	1	4	1
	S	0	0	-1	-1	-1	-1
Kinderdagopvang	L	79	55	47	40	40	56
	B	12	12	13	12	11	12
	S	-67	-43	-34	-28	-29	-44
Dagopvang gehandicapten	L	1	0	0	0	-	0
	B	-	0	0	0	-	0
	S	-1	0	0	0	-	0

Tabel 5.1.1 (vervolg)
Lasten, baten en saldo per functie, naar woonruimtegroepen, 2004

		Grootteklasse naar aantal woonruimten					Nederland
		meer dan 50 000	30 001 t/m 50 000	10 001 t/m 30 000	3 001 t/m 10 000	3 000 en minder	
<i>euro per woonruimte</i>							
Voorzieningen gehandicapten	L	136	143	141	139	124	139
	B	6	9	11	9	13	9
	S	-131	-134	-131	-130	-111	-131
Totaal	L	3 255	1 813	1 314	899	765	1 883
	B	2 323	1 201	782	455	366	1 238
	S	-931	-613	-532	-444	-399	-645
Volksgezondheid en milieu							
Ambulancevervoer	L	16	0	2	1	1	6
	B	15	-	0	0	-	5
	S	-1	0	-1	-1	-1	-1
Verpleeginrichtingen	L	0	6	1	1	-	1
	B	0	6	1	-	-	1
	S	0	0	0	-1	-	0
Openbare gezondheidszorg	L	107	46	45	42	47	64
	B	39	9	8	6	7	17
	S	-68	-37	-37	-37	-40	-47
Jeugdgezondheidszorg, uniform deel	L	14	16	18	23	25	18
	B	8	11	14	18	19	13
	S	-6	-5	-3	-5	-6	-5
Jeugdgezondheidszorg, maatwerkdeel	L	1	2	1	2	5	1
	B	-	1	0	0	3	0
	S	-1	-1	-1	-2	-2	-1
Afvalverwijdering en-verwerking	L	344	254	243	219	272	271
	B	108	12	12	7	9	41
	S	-236	-242	-231	-212	-263	-230
Riolering en waterzuivering	L	126	139	146	182	219	148
	B	10	7	10	7	20	9
	S	-116	-132	-136	-175	-199	-139
Milieubeheer	L	93	76	67	78	105	79
	B	32	7	3	2	1	12
	S	-61	-69	-64	-77	-104	-67
Lijkbezorging	L	13	19	22	25	23	20
	B	11	15	14	14	13	13
	S	-2	-4	-8	-11	-10	-6
Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	L	-	-	-	-	-	-
	B	217	256	243	226	280	233
	S	217	256	243	226	280	233
Baten rioolrechten	L	-	-	-	-	-	-
	B	103	120	124	153	169	124
	S	103	120	124	153	169	124
Totaal	L	714	559	545	573	697	608
	B	545	444	428	434	522	469
	S	-170	-115	-117	-139	-174	-139
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting							
Ruimtelijke ordening	L	140	62	57	61	86	85
	B	72	9	6	5	3	26
	S	-68	-53	-51	-56	-84	-58
Woningexploitatie, woningbouw	L	220	88	67	63	148	117
	B	213	83	61	57	147	111
	S	-6	-5	-6	-6	-1	-6
Stads,- en dorpsvernieuwing	L	142	40	24	20	38	62
	B	118	30	13	11	29	48
	S	-24	-10	-11	-9	-9	-14
Overige volkshuisvesting	L	154	129	97	106	114	122
	B	48	38	20	14	12	30
	S	-106	-91	-78	-92	-102	-92
Bouwvergunningen	L	-	-	-	-	-	-
	B	55	48	46	49	50	50
	S	55	48	46	49	50	50
Bouwgrondexploitatie	L	625	820	505	352	122	548
	B	682	845	524	352	124	575
	S	58	25	19	0	2	27
Totaal	L	1 280	1 139	750	601	507	933
	B	1 189	1 054	669	487	365	840
	S	-91	-85	-81	-114	-143	-93

Tabel 5.1.1 (vervolg)
Lasten, baten en saldo per functie, naar woonruimtegroepen, 2004

		Grooteklasse naar aantal woonruimten					Nederland
		meer dan 50 000	30 001 t/m 50 000	10 001 t/m 30 000	3 001 t/m 10 000	3 000 en minder	
Financiering en algemene dekkingsmiddelen		<i>euro per woonruimte</i>					
Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar	L	41	5	5	3	2	16
	B	47	36	29	13	17	32
	S	6	31	24	10	15	16
Overige financiële middelen	L	23	18	14	11	6	16
	B	60	65	58	60	55	60
	S	37	47	44	50	49	44
Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar	L	13	11	9	12	15	11
	B	76	93	57	62	69	69
	S	63	82	48	50	54	58
Algemene uitkering gemeentefonds	L	42	13	7	10	9	20
	B	2 415	1 699	1 614	1 567	1 600	1 863
	S	2 372	1 686	1 607	1 556	1 592	1 843
Algemene baten en lasten	L	254	115	84	71	66	138
	B	157	126	68	50	98	100
	S	-97	11	-16	-21	33	-38
Uitvoering wet WOZ	L	32	19	25	34	40	28
	B	8	8	10	10	14	9
	S	-23	-11	-16	-23	-26	-19
Baten onroerendezaakbelasting van gebruikers	L	-	-	-	-	-	-
	B	244	231	199	192	199	216
	S	244	231	199	192	199	216
Baten onroerendezaakbelasting van zakelijk gerechtigden	L	-	-	-	-	-	-
	B	306	295	252	242	253	273
	S	306	295	252	242	253	273
Baten roerende woon- en bedrijfsruimtenbelastingen	L	-	-	-	-	-	-
	B	0	0	0	1	1	0
	S	0	0	0	1	1	0
Baten baatbelasting	L	-	-	-	-	-	-
	B	0	1	1	1	1	0
	S	0	1	1	1	1	0
Baten forensenbelasting	L	-	-	-	-	-	-
	B	0	0	4	5	11	3
	S	0	0	4	5	11	3
Baten toeristenbelasting	L	-	-	-	-	-	-
	B	18	8	11	20	75	15
	S	18	8	11	20	75	15
Baten hondenbelasting	L	-	-	-	-	-	-
	B	7	7	7	7	6	7
	S	7	7	7	7	6	7
Baten reclamebelasting	L	-	-	-	-	-	-
	B	5	1	0	0	0	2
	S	5	1	0	0	0	2
Baten precariobelasting	L	-	-	-	-	-	-
	B	24	5	2	1	2	9
	S	24	5	2	1	2	9
Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	L	45	28	19	19	25	29
	B	12	4	2	1	2	5
	S	-33	-24	-17	-18	-23	-23
Lastenverlichting rijk	L	42	45	44	44	42	44
	B	-	-	-	-	-	-
	S	-42	-45	-44	-44	-42	-44
Saldo van kostenplaatsen	L	48	37	21	20	13	32
	B	86	44	36	25	25	50
	S	37	7	15	5	12	18
Saldo van de rekening van baten en lasten voor bestemming	L	41	38	34	16	23	32
	B	89	75	70	101	146	85
	S	48	37	35	85	123	52
Totaal voor bestemming	L	582	328	262	241	240	365
	B	3 553	2 696	2 420	2 359	2 574	2 798
	S	2 971	2 369	2 158	2 118	2 334	2 433
Totaal-generaal voor bestemming	L	9 510	6 100	4 898	4 155	4 190	6 317
	B	9 510	6 100	4 898	4 155	4 190	6 317
	S	0	0	0	0	0	0

Tabel 5.1.1 (vervolg)
Lasten, baten en saldo per functie, naar woonruimtegroepen, 2004

		Grootteklasse naar aantal woonruimten					Nederland
		meer dan 50 000	30 001 t/m 50 000	10 001 t/m 30 000	3 001 t/m 10 000	3 000 en minder	
<i>euro per woonruimte</i>							
Mutaties reserves die verband houden met de hoofdfuncties 0 tot en met 9	L	292	156	122	75	63	168
	B	299	170	142	127	128	191
	S	7	14	20	52	65	23
Saldo van de rekening van baten en lasten na bestemming	L	2	6	7	7	24	5
	B	43	28	22	40	81	34
	S	41	23	15	33	58	29
Totaal na bestemming	L	835	451	356	307	304	506
	B	3 806	2 820	2 514	2 426	2 638	2 939
	S	2 971	2 369	2 158	2 118	2 334	2 433
Totaal-generaal na bestemming	L	9 764	6 224	4 992	4 222	4 255	6 458
	B	9 764	6 224	4 992	4 222	4 255	6 458
	S	0	0	0	0	0	0

Bron: CBS.

Tabel 5.1.2
Lasten per hoofdfunctie, naar woonruimtegroepen

		Grootteklasse naar aantal woonruimten					Nederland
		meer dan 50 000	30 001 t/m 50 000	10 001 t/m 30 000	3 001 t/m 10 000	3 000 en minder	
<i>euro per woonruimte</i>							
Algemeen Bestuur	2003	484	350	303	345	509	378
	2004	462	355	303	368	542	378
Openbare orde en veiligheid	2003	180	146	122	117	143	142
	2004	199	160	135	132	164	158
Verkeer, vervoer en waterstaat	2003	1 341	415	374	376	378	679
	2004	1 121	423	355	358	361	603
Economische zaken	2003	202	86	40	33	21	94
	2004	178	74	41	30	30	86
Onderwijs	2003	977	634	653	523	446	717
	2004	974	681	652	486	405	714
Cultuur en recreatie	2003	705	547	528	460	486	569
	2004	745	568	540	467	479	590
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	2003	3 195	1 749	1 261	854	714	1 822
	2004	3 255	1 813	1 314	899	765	1 883
Volksgezondheid en milieu	2003	715	540	544	573	664	605
	2004	714	559	545	573	697	608
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	2003	1 402	1 053	724	615	505	950
	2004	1 280	1 139	750	601	507	933
Financiering en algemene dekkingsmiddelen (na bestemming)	2003	743	335	294	276	279	434
	2004	835	451	356	307	304	506
Totaal-generaal (na bestemming)	2003	9 944	5 857	4 842	4 173	4 144	6 391
	2004	9 764	6 224	4 992	4 222	4 255	6 458

Bron: CBS.

Tabel 5.2
Begrote opbrengsten van gemeentelijke heffingen, naar woonruimtegroepen

		Grootteklasse naar aantal woonruimten					Nederland
		meer dan 50 000	30 001 t/m 50 000	10 001 t/m 30 000	3 001 t/m 10 000	3 000 en minder	
<i>euro per woonruimte</i>							
Belastingen							
Onroerendezaakbelasting van gebruikers	2 003 2 004	235 244	222 231	185 199	179 192	189 199	204 216
Onroerendezaakbelasting van zakelijk gerechtigden	2 003 2 004	297 306	280 295	233 252	225 242	237 253	257 273
Roerende woon- en bedrijfsruimtenbelasting	2 003 2 004	0 0	0 0	0 0	1 1	1 1	0 0
Hondenbelasting	2 003 2 004	7 7	7 7	7 7	7 7	6 6	7 7
Toeristenbelasting	2 003 2 004	16 18	8 8	9 11	19 20	67 75	14 15
Precariobelasting	2 003 2 004	20 24	5 5	2 2	1 1	2 2	8 9
Reclamebelasting	2 003 2 004	4 5	– 1	0 0	0 0	0 0	1 2
Parkeerbelasting	2 003 2 004	118 114	55 59	32 35	6 7	4 7	55 56
Baatbelasting	2 003 2 004	0 0	1 1	1 1	1 1	1 1	0 0
Forensenbelasting	2 003 2 004	1 0	0 0	3 4	5 5	9 11	2 3
Totaal	2 003 2 004	697 718	577 606	472 511	443 477	516 557	550 581
Retributies							
Rioolrechten	2 003 2 004	100 103	112 120	116 124	141 153	148 169	117 124
Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten	2 003 2 004	211 217	240 256	231 243	214 226	255 280	222 233
Bouwleges	2 003 2 004	53 55	47 48	42 46	44 49	45 50	47 50
Secretarieleges	2 003 2 004	27 28	25 27	24 25	25 25	30 30	25 26
Totaal	2 003 2 004	391 404	423 452	413 437	423 453	478 530	411 434
Totaal-generaal	2 003 2 004	1 089 1 121	1 001 1 057	885 948	866 930	994 1 086	960 1 015

Bron: CBS.

Andere publicaties met gegevens t.a.v. overheidsfinanciën die voor de gebruikers van deze statistiek van belang kunnen zijn

Overheidstaken, een financiële verkenning 1995
Nationale rekeningen 2002
Jaarboek onderwijs in cijfers 2003–2004

Artikelen verschenen in de Financiële Maandstatistiek (januari 2002 t/m december 2003):

- Lokale lasten stijgen met 6,7%
- Stijging opbrengst waterschapsheffingen ruim 5 procent
- Staatsschuld daalt fors in 2000
- Belastingopbrengst 2000 groeit met 8 procent
- Product- en bedrijfsschappen spelen quitte in 1999
- Nederlandse gemeenten domineren schuld en saldo lagere overheid
- Nederlandse overheidsfinanciën voldoen ruimschoots aan Euronorm
- Waterschappen investeren 1,6 miljard gulden in 1999
- Verdere daling gevestigde staatsschuld in eerste kwartaal 2001
- Gemeenteschuld blijft dalen
- Opbrengst uit gemeentelijke heffingen stijgt in 2001 met 7,8%
- Gezondheidszorg, sociale werkvoorziening en openbaar vervoer favoriet bij gemeentelijke samenwerking
- Gevestigde staatsschuld stijgt in tweede kwartaal 2001
- Overschot Rijksoverheid in 2000
- Provincies geven 8 miljard gulden uit in 1999
- Uitgaven voor wegen en vaarwegen hoger dan ooit
- Opbrengst gemeentelijke heffingen hoger dan begroot
- Schulden van het Rijk dalen in derde kwartaal
- Overheidsuitgaven kunst, cultuurbeheer en -verspreiding, sport en recreatie meer dan 10 miljard
- Opbrengst gemeentelijke heffingen groeit minder hard
- Financiële positie van gemeenten sterker in 2000
- Geringe stijging waterschapsheffingen in 2002
- Gevestigde staatsschuld stabiel in 2001
- Product- en bedrijfsschappen hielden over in 2000
- Groeivertraging maakt euronormen knellend
- Lagere overheden zorgen voor daling EMU-schuld in 2000 met ruim twee miljard euro
- Waterschappen investeren 0,7 miljard euro in 2000
- Overschot overheid nagenoeg verdampt in 2001
- EMU-saldo decentrale overheden in 2001 nog positief
- Gemeentelijk samenwerking kost vijf miljard euro in 2000
- Financiële mogelijkheden beperkt door plannen afschaffen OZB
- Naar kwartaalrekeningen van de overheid
- Rijk komt in 2001 weer tekort
- Verkeer, vervoer en welzijn belangrijkste taken van provincies in 2000
- Nieuwe kwartaalreeks belastingcijfers
- Overheidsuitgaven voor land- en vaarwegen in 2000 licht gestegen
- Rijk en gemeenten grootste geldschieters op gebied van kunst, cultuur en -verspreiding, sport en recreatie
- Hogere opbrengst gemeentelijke heffingen in 2003
- Vaste activa gemeenten driekwart van totale balanswaarde
- Stijging opbrengst waterschapsheffingen 4 procent in 2003
- Overheidssaldo Eurozone nadert kritische grens
- Gemeenten zorgen in 2001 voor voor EMU-tekort lagere overheden van 0,7 miljard euro
- MKZ-crisis beïnvloed resultaat PBO's in 2001
- Investerings waterschappen voor waterkwaliteitsvoorzieningen fors gestegen in 2001
- Gemeenten minder afhankelijk van vreemd vermogen
- Overheid heeft in 2001 meer aan cultuur uitgegeven
- Invloed van premies en uitkeringen op het EMU-saldo
- Gezondheidszorg, openbaar vervoer en sociale werkvoorziening favoriet bij samenwerking tussen gemeenten
- Vorderingentekort Rijk verder toegenomen in 2002
- Grootste deel lastenverlichting via Zalmstip
- Gemeentelijke uitgaven aan kunst, cultuur sport en recreatie in 2001 sterk gestegen
- Overheidsuitgaven voor wegen en vaarwegen fors hoger
- Provincies geven ruim 4 miljard euro uit in 2001
- Opbrengst rijksbelasting gedaald

De publicaties van het CBS kunnen besteld worden bij de bestelservice van het CBS te Heerlen, fax (045) 570 62 68 of e-mail verkoop@cbs.nl of via de boekhandel.

Alle publicaties zijn ter inzage of kunnen in bruikleen worden verkregen bij de bibliotheek van ons Bureau in beide vestigingen.

Tevens is in beide vestigingen een boekwinkel waar alle publicaties tegen contante betaling kunnen worden gekocht.